

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

MIKROYRITTÄJYYDEN KANNATTAVUUS SUOMESSA

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Kevät 2016
Pontus Jonatan Söderlund

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

SÖDERLUND, PONTUS:

Mikroyrittäjyyden
kannattavuus Suomessa

Liiketalouden opinnäytetyö, 59 sivua, 23 liitesivua

Kevät 2016

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan määrällisen ja laadullisen tutkimuksen keinoin mikroyrittämisen kannattavuutta Suomessa. Opinnäytetyössä tarkastellaan yrittämisen kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä ja niiden merkitystä pienyrittämisen näkökulmasta. Mitä yritystoiminnan ulkopuolisia kustannuksia yrittämiseen kohdistuu ja millä eri keinoilla elinkeinon-harjoittaja voi liiketoiminnan kannattavuuteen vaikuttaa? Entä millaiset ovat Suomen valtion talouspoliittisten päätösten ja linjausten vaikutukset yksityisyrittämisen kilpailukyvyyn parantamiseen? Tutkimustyön tavoitteena on myös kartoittaa oman yrityksen perustamisen mahdollisuutta. Lisäksi tutkimustyössä tutkitaan kriittisesti yrittäjän sosiaaliturvan perusteita.

Teoriaosassa käydään läpi yritystoiminnan kannattavuuslaskelmia ja määritelmiä sekä lisäksi yhtiömuotojen verotuksellisia, toiminnallisia ja rakenteellisia eroja.

Tutkimuksessa on lähetetty kysely 10 yrittäjälle, joiden pohjalta yrittäjien oma näkemys yrittämisen kannattavuuteen ja sen tuomiin haasteisiin on kartoitettu. Lisäksi kahta yrittäjää on haastateltu. Haastattelut suoritettiin teemahaastatteluina, jonka virhemarginaalia pidetään pienenä.

Tutkimuksen tuloksena selvisi, että suurimpana ongelmana yrittäjät kokivat yritykseen kohdistuvan verotuksen ja eläkemaksut. Lisäksi Suomen valtion luomat verotus- sekä sosiaaliturvajärjestelmä eivät yrittäjien mukaan tällä hetkellä kannusta työllistymiseen eikä työllistämiseen.

Asiasanat: mikroyrittäjyys, kannattavuus, yrittäjän sosiaaliturva, yel-maksu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies

SÖDERLUND, PONTUS:

The profitability of small
entrepreneurship in Finland

Bachelor's Thesis in Business Studies, 59 pages, 23 pages of appendices

Spring 2016

ABSTRACT

This thesis examines the profitability of small entrepreneurship in Finland. The aim of this thesis is to examine the factors affecting the real profitability from a small business point of view. What are the costs for a small business which an entrepreneur himself cannot make a difference to. And what different options does an entrepreneur have to make the business more profitably.

Current economic policy of the Finnish State in the field of taxation and social security do not favor a small-business in private sector.

The aim of this research is also to view the opportunity to start an own business in the future.

In addition, this research will examine critically the entrepreneur's social security criteria and payments.

The theory of the profitability of the business is conducted in the next through the calculations and definitions, as well as forms of taxation, in addition to the functional and structural differences.

Qualitative research method has been used in this thesis. In addition, a query has been sent to ten entrepreneurs. I have also interviewed two of those entrepreneurs to collect more specific data.

As a result of the interviews, it was found that taxation and payments of pension are the biggest problems in making business profitable.

In addition, the social security system created by the Finnish State do not encourage the employability and employment.

Keywords: small-entrepreneurship, profitability, the entrepreneur's social security, the entrepreneur's pension law

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimustyön tavoitteet ja rajaukset	2
1.2	Tutkimusmenetelmät ja lähdeaineisto	3
1.3	Opinnäytetyön rakenne	3
2	YRITYSTOIMINNAN KANNATTAVUUS	5
2.1	Kannattavuuden määritelmä	5
2.2	Katetuottolaskennan käsitteitä ja mittareita	7
2.3	Yrityksen kannattavuuteen vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset tekijät	8
2.4	Kannattavuuden parantaminen	10
3	YHTIÖMUODON MERKITYS LIIKETOIMINNASSA	17
3.1	Yksityinen elinkeinonharjoittaja	18
3.1.1	Verotus ja palkanmaksu	20
3.2	Osakeyhtiö	22
3.2.1	Verotus ja palkanmaksu	23
3.3	Yrittäjän sosiaaliturva	24
4	MIKROYRITYKSEN KANNATTAVUUS	32
4.1	Kyselyyn osallistuneet yritykset	32
4.2	Tutkimuksen luotettavuus	32
4.3	Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen kulku	33
4.4	Kannattavuus yrittäjän näkökulmasta	34
4.5	Kannattavuuteen vaikuttavat tekijät	36
4.6	Yrittäjän sosiaaliturva	38
4.7	Arvonlisäveron merkitys kannattavuuteen	42
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	44
5.1	Mikroyrittäjyyden kannattavuus Suomessa	44
5.2	Kehittämis ehdotukset	49
5.3	Tutkimuksen luotettavuus, pätevyys ja käytettävyys	52
6	YHTEENVETO	54
	LÄHTEET	55
	LIITTEET	61

1 JOHDANTO

Jos kiireisen työpäivän päätteeksi voi todeta, että on kannattavampaa olla työtön kuin yrittäjä, ei kaikki mene silloin kuin Strömsössä! Pienyrittäjän arkeako? Yritystoiminnan aloittaminen ja yrityksen menestyksekkäs hoitaminen perustuvat hyvään ja toimivaan liikeideaan (Holopainen 2014, 12). Olen itse haaveillut yrittäjyydestä, ja sen vuoksi haluan opinnäytetyössäni selvittää, milloin yrittäminen kannattaa ja mitkä asiat vaikuttavat kannattavuuteen. Tarkastelen tutkimustyössäni mikroyrittämisen kannattavuutta ja mitkä yrityksen eri sisäiset ja ulkoiset tekijät vaikuttavat siihen ja onko kannattavaa vaihtaa yhtiömuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi. Lisäksi tarkastelen mitä yrittäjän sosiaaliturva kattaa.

Opetuksen ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus teetti heinäkuussa 2015 korkeakouluopiskelijoille kyselyn, jonka tuloksena korkeakoulussa viime lukuvuonna 2014 opiskelleista 21 prosenttia pitää yrittäjäksi ryhtymistä todennäköisenä tai erittäin todennäköisenä uravaihtoehtona. Vastanneista 65 prosenttia pitää yrittäjyyttä epätodennäköisenä ja 13 prosenttia vastaajista ei ottanut kantaa asiaan. (Suomen Yrittäjät 2015.) Annetaanko yrittäjyydestä liian helppo kuva?

Suomessa syntyy joka vuosi lukuisia uusia yrityksiä, mutta samaan aikaan myös lopettavien yritysten määrä on korkea. Syitä yritystoiminnan lopettamiseen voi olla kysynnän pientyminen ja sitä kautta kannattamattomuus, liian kova kilpailu alalla, eläköityminen tai sairastuminen ja sen seurauksena työkyvyttömyys. Joskus pienyrittäjät kamppailevat liian pitkään kannattamattoman yritystoiminnan kanssa. Yksilön valintana yrittäjyyttä pidetään usein ”lopullisena” vaihtoehtona, josta yrittäjä jää eläkkeelle. Silloin kun yrittäjä on uransa valinnut, on kynns luopua heikostikin menestyvästä liiketoiminnasta korkea. (Suomen Yrittäjät 2015.)

1.1 Tutkimustyön tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää mikroyrittämisen kannattavuutta ja yrittäjyyteen sisältyvää sosiaaliturvaa. Mikroyrittäjäksi määritellään yritys, jolla on alle 10 työntekijää ja jonka liikevaihto vuodessa on enintään 2 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 2 miljoonaa euroa (Tilastokeskus 2015). Suomessa oli Suomen yrittäjien vuonna 2013 teettämän kyselyn perusteella 260 000 yrityksestä yli 65 prosenttia eli noin 170 000 kpl yksinyrittäjiä. Näistä yli 170 000 yrittäjästä runsaat 40 prosenttia on ilmoittanut toimialakseen palvelualan, joten tutkimustyöni koskettaa hyvin suurta osaa yrittäjistä. (Suomen yrittäjät 2013.) Tutkimustyössäni tarkastelen kannattavuutta myös palkansaajan näkökulmasta, koska olen itse harkinnut siirtymistä palkansaajasta yrittäjäksi. Onko siirtyminen palkansaajasta yrittäjäksi taloudellisesti kannattavaa? Lisäksi selvitän, muuttuvatko jotkin asiat yritystoiminnassa, mikäli yrittäjä vaihtaa yritysmuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi. Vaihtoehtoiseksi yhtiömuodoksi on valittu ainoastaan osakeyhtiö, koska yrittäjä toimii yksin. Opinnäytetyöstä on rajattu pois muut yhtiömuodot, kuten avoin yhtiö sekä kommandiittiyhtiö, koska niissä vaaditaan yhtiömiehiä enemmän kuin yksi. Osuuskunnan voi 1.1.2014 alkaen perustaa myös yksi henkilö. Toisin kuin muiden yritysmuotojen, ei osuuskunnan tavoitteena ole tuottaa voittoa, vaan palvella jäseniensä etuja. (Summarum 2015.) Tästä syystä osuuskunnan perustaminen on myös rajattu pois. Yhtiömuotojen vertailussa keskityn tutkimaan verotusta, palkanmaksua sekä yrittäjän sosiaaliturvaa.

Opinnäytetyön päätutkimuskysymys on:

- Kannattaako mikroyrittäjyys Suomessa?

Opinnäytetyön alatutkimuskysymykset ovat:

- Mitä tarkoittaa yrityksen taloudellinen kannattavuus ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat?
- Millä keinoilla voi yrityksen kannattavuuteen vaikuttaa?
- Millainen on yel-vakuutetun sosiaaliturva?

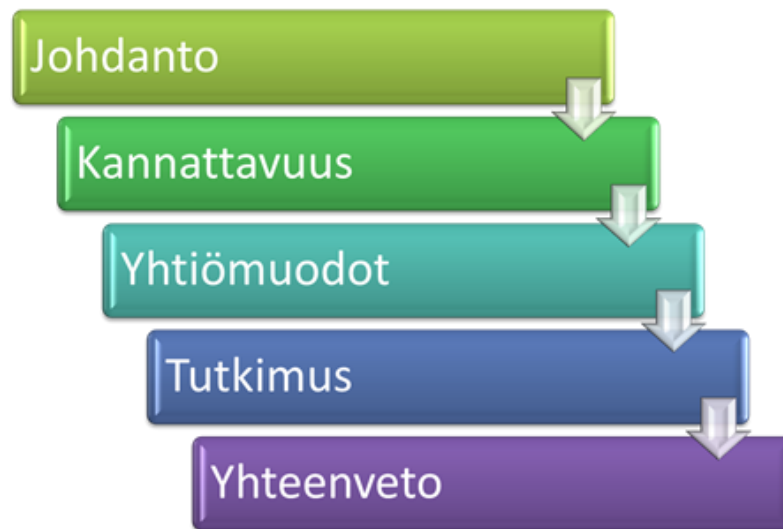
1.2 Tutkimusmenetelmät ja lähdeaineisto

Tutkimuksessa käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusotetta. Tässä tutkimuksessa on teoria osuuteen käytetty ensisijaisesti alan kirjallisuutta ja niitä täydentävänä runsaasti sähköisiä tietolähteitä. Yrittäjyydestä ja kannattavuudesta on kirjoitettu lukuisia teoksia, joissa on yrittämiseen liittyviä asioita ja termejä käsitelty hyvin seikkaperäisesti. Lisäksi yrityksen perustamisoppaita on tarjolla useita, niistä kuitenkin selkeälukuisin lienee Tuulikki Holopaisen Yrityksen perustamisopas, joka ilmestyy vuosittain. Kattavaa tietoa saa myös viranomaisten sivustoilta, jolloin voidaan varmistua tietojen ajantasaisuudesta sekä tietojen paikansapitävyydestä. Näistä voidaan mainita esimerkiksi verohallinnon, kansaneläkelaitoksen ja eri vakuutusyhtiöiden palvelusivustot. Suomen lakia tutkiessani olen käyttänyt Finlexiä ja Edilexiä. Tutkimustyötäni varten olen tehnyt valmiin kyselylomakkeen käyttäen internetissä tarjolla olevaa ilmaisversiota. Kyselylomakkeessa olevilla monivalintakysymyksillä on ensin tarkoituksena kartoittaa pienyrittäjien perustiedot ja lähtötilanne. Muut kysymykset käsittelevät yrittäjän ja yrityksen kannattavuutta sekä sosiaaliturvaa. Kyselylomakkeen lopussa on yrittäjillä mahdollisuus jättää halutessaan yhteystietonsa mahdollista haastattelua varten. Näistä yhteystietonsa jättäneistä valitsen kaksi yrittäjää, joita haastattelen. Haastattelut ovat henkilökohtaisia teemahaastatteluja, jossa kysymykset ovat ennalta laadittuja, mutta antavat vastaajalle myös mahdollisuuden avoimeen keskusteluun. Henkilökohtainen haastattelu on tärkeä, koska haastateltavan vastauksia voidaan tarkentaa jo haastattelu hetkellä.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön rakenne esitetään kuviossa 1. Johdannossa kerron miksi olen valinnut työni aiheen. Luvussa kaksi käyn läpi, mitä yrityksen kannattavuudella tarkoitetaan ja mitä yleisiä määritelmiä kannattavuudesta on laadittu. Kolmannessa luvussa käsitellään yhtiömuodot toiminimi sekä osakeyhtiö, koska tutkimukseen valitsin nämä kaksi yleisintä ja pienyrittämiseen parhaiten soveltuvaa yritysmuotoa. Yhtiömuodoissa keskityn verotukseen sekä sosiaaliturvaan. Pienyrittäjälle on tärkeää saada turvattua tulo myös poikkeustilanteissa, kuten sairastuessaan.

Näissä poikkeustilanteissa, kun tarkastellaan yrittäjän sosiaaliturvaa, ovat yrittäjä ja palkansaaja eriarvoisessa asemassa.

Kuvio 1. Opinnäytetyön rakenne

Neljännessä luvussa käsittelen kyselylomakkeen avulla saamiani tuloksia sekä haastatteluista saamiani vastauksia, koskien mikroyrittämisen kannattavuutta pienyrittäjien näkökulmasta. Viidennessä luvussa on tutkimustyön johtopäätökset ja viimeisessä luvussa yhteenveto sekä oma pohdinta opinnäytetyöstä.

2 YRITYSTOIMINNAN KANNATTAVUUS

Luvussa kaksi kerron mitä eri määritelmiä yrityksen kannattavuudesta on laadittu ja kirjoitettu. Kerron myös mitä kustannuksia yrityksille koituu toiminnan harjoittamisesta ja millä eri keinoilla yrityksen kannattavuutta voidaan parantaa.

Kannattavuus on yritystoiminnan peruslähtökohta ja kannattavuuteen vaikuttavien tekijöiden tunteminen on liiketoiminnan ohjaamisen välttämätön edellytys (Alhola & Lauslahti 2000, 71). Kannattava toiminta toteutuu silloin, kun tuotot ovat suuremmat kuin kustannukset. Kannattava liiketoiminta tuottaa voittoa. (Viitala & Jylhä 2002, 121.)

Liiketoiminnan kannattavuutta on mitattu perinteisesti voiton suuruudella. Voitolla tarkoitetaan yrityksen toiminnan tuottojen ja kustannusten positiivista erotusta. Käytännössä tämä ei kuitenkaan riitä, vaan huomioon tulee ottaa myös tuloksen tuottamiseen uhrattujen panosten määrä. (Alhola, Lauslahti 2000, 50)

Kannattavuudella tarkoitetaan liiketoiminnan tai yrityksen taloudellista tuottavuutta. Vaikka liikeidea olisi hyvä, ei se välttämättä ole kannattavaa. Voidaanko laskea joku tuottoraja, jolloin yritys kannattaa perustaa ottaen huomioon yritystoimintaan kohdistuvat ulkoiset kustannustekijät? Kannattavan liiketoiminnan edellytykset riippuvat yrityksen oman toiminnan lisäksi aina myös ympäristötekijöistä. (Viitala & Jylhä 2002, 121.)

2.1 Kannattavuuden määritelmä

Kannattavuudesta on useita määritelmiä, jolla kuvataan yrityksen liiketoiminnan kannattavuutta. Kannattavuus voidaan ilmaista euromääräisenä voittona tai tappiona, jolloin kyseessä on absoluuttinen kannattavuus (Tomperi, 2013, 18). Yrityksen tuloksen on joka tapauksessa oltava positiivinen, jotta toiminta olisi kannattavaa. Aloittavan yrityksen tulos voi alkumetreillä ja lyhyellä aikavälillä olla negatiivinen eli tappiollinen, johtuen yrityksen aloituskustannuksista. Lisäksi yrityksen aloittaessa on asiakaskontaktien ja markkinoiden vakiintuminen vasta alussa. Mutta mikäli yrityksen tulos jää pitkällä tähtäimellä negatiiviseksi, ei yritystoiminta ole kannattavaa.

Teoksessa Kannattavuussuunnittelu ja – laskenta yksityisen elinkeinonharjoittajan voitto määritellään korvauksena omasta työpanoksesta. Korvauksen tulee kattaa myös sosiaalimaksut. (Andersson, Ekström & Gabrielsson, 2001, 27.)

Palkansaajalla tämä taas tarkoittaa saatua palkkaa tehdystä työstä.

Kannattavuutta voidaan mitata eri tavoin, joista yksinkertaisin on katetuottolaskelma (Kuvio 2). Katetuottolaskelmassa yrityksen myymistä tuotteista tai palveluista vähennetään tulonhankkimiseen käytetyt kustannukset, jolloin saadaan yrityksen katetuotto. Katetuotosta vähennetään lisäksi yrityksen kiinteät kustannukset, jolloin jäljelle jää yrityksen tulos.

Kuvio 2. Katetuottolaskelma

Yrityksen muuttuvia eli välittömiä kustannuksia ovat ne kustannukset, jotka aiheutuvat itse työntekemisestä tai tuotteen valmistamisesta kuten raaka-aineet ja tarvikekustannukset. Kiinteisiin eli välillisiin kustannuksiin kuuluvat ne kustannukset, jotka eivät ole suorassa suhteessa myyntiin eivätkä siten muutu vaikka myynnin määrä muuttuisikin. Kiinteitä kustannuksia on esimerkiksi yrityksen toimitilan vuokrakustannukset.

2.2 Katetuottolaskennan käsitteitä ja mittareita

Katetuottolaskenta ja siihen sisältyvä kannattavuusajattelu ovat lyhyen aikavälin tapa tarkastella yrityksen kannattavuutta (Tomperi 2013, 23).

Katetuottolaskennassa käytetään erilaisia tunnuslukuja, jotka auttavat tulkitsemaan katetuoton merkitystä (Eklund & Kekkonen 2014, 67). Katetuotto saadaan kun myyntituloista vähennetään yrityksen muuttuvat kustannukset.

$$\text{Katetuotto} = \text{myyntituotot} - \text{muuttuvat kulut}$$

Katetuotto ei ole itsessään vertauskelpoinen muiden yritysten kanssa, ellei sitä muunneta prosentuaaliseksi eli katetuottoprosentiksi. Tällöin eri kokoluokan yritysten tulosta voidaan vertailla keskenään. Katetuottoprosentti saadaan, kun katetuotto jaetaan myyntituloilla. (Eklund & Kekkonen 2011, 67.)

$$\text{Katetuottoprosentti} = \frac{\text{Katetuotto}}{\text{Myyntituotot}} \times 100$$

Kriittisellä pisteellä (KRP) tarkoitetaan yrityksen sellaista myyntimäärää, jolla tulokseksi jää nolla. Kriittinen piste voidaan laskea joko euromääräisenä tai kappalemääräisenä. (Eklund & Kekkonen 2011, 68.)

$$\text{Kriittinen piste} = \frac{\text{Kiinteät kustannukset}}{\text{Katetuottoprosentti}} \times 100$$

$$\text{Kriittinen piste (kpl)} = \frac{\text{Krp (euroina)}}{\text{Myyntihinta (kpl)}}$$

Varmuusmarginaalilla tarkoitetaan toteutuneiden myyntituottojen ja kriittisen pisteen myyntituottojen välistä erotusta. Tämä kertoo kuinka paljon yrityksen myyntituotot voivat laskea, ennen kuin tulos kääntyy negatiiviseksi. (Eklund & Kekkonen 2011, 69.)

$$\text{Varmuusmarginaali} = \text{myyntituotot} - \text{KRP}$$

$$\text{Varmuusmarginaali \%} = \frac{\text{Varmuusmarginaali}}{\text{Myyntituotot}} \times 100$$

2.3 Yrityksen kannattavuuteen vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset tekijät

Yrittäjä voi vaikuttaa omilla sisäisillä toiminnoillaan yrityksen kannattavuuteen. Yrittäjän on määritettävä mitkä toiminnot se hoitaa itse ja mitkä asiat kannattaa ulkoistaa. Yrittäjä voi tehdä itse yrityksen kirjanpidon, mutta yleensä se on annettu tilitoimistojen hoidettavaksi. Tämä tuo luonnollisesti yrittäjälle kustannuksia, mutta vastaavasti säästää yrittäjän työaika. Tässä opinnäytetyössä käytetyissä laskelmissa yrityksen kirjanpitokuluja ei ole huomioitu, sillä oletuksella, että yrittäjä tekee kirjanpidon itse. Yrittäjä voi suoraan vaikuttaa yrityksen hinnoittelupolitiikkaan. Tuotteen tai palvelun kustannukset ja hinnan määrittäminen vaikuttaa sekä kysyntään, että tulokseen. Yrittäjällä on pääasiassa neljä eri keinoa vaikuttaa yrityksen tulokseen ja kannattavuuteen: Hinnan nosto, myynnin lisääminen, tuotanto- eli muuttuvien kustannusten pienentäminen ja kiinteiden kustannusten pienentäminen. Saman asian ovat määritelleet Irina Eklund ja Heidi Kekkonen kirjassaan Toiminnan kannattavuus. Kannattavuutta voidaan parantaa joko kasvattamalla myynnin määrää tai tuotteiden hintaa. Toinen tapa parantaa kannattavuutta on kustannusten karsiminen. (Eklund & Kekkonen 2011, 70.)

Myyntiä voi lisätä parantamalla markkinointia, jolla voidaan mahdollistaa asiakkaiden saatavuus ja asiakasvirran lisääntyminen. Markkinointi taas toisaalta lisää kustannuksia vähintään työaikapanostuksena. Tällä tarkoitan, että vaikka yrittäjä kirjoittaisi itse mainoslehtisiä ja jakaisi ne itse oman alueen postilaatikkoihin, on markkinointiin käytetty työaika pois itse tulonhankkimisesta eli tuottavasta työajasta. Mikäli mainoslehdet olisi tilattu ulkopuoliselta tekijältä, tulisi tämä kustannus lisätä yrityksen kuluihin. Markkinoinnissa on sosiaalisen median käytön yleistyttyä myös ilmaisia vaihtoehtoja. Näistä yleisin on Facebook, jonka kautta yrittäjä voi mainostaa itseään ja olla suorassa yhteydessä asiakkaidensa kanssa, koska Facebook-sivustolla on mahdollisuus myös palautteen antoon sekä avoimeen vuoropuheluun.

Yrityksen kohdistuvia ulkoisia kustannuksia on yrittäjän eläkevakuutusmaksu (Yel) joka on pakollinen kaikille 18 - 67-vuotiaille yrittäjille tai ammatinharjoittajille, joiden vuosityötulo vuonna 2016 on vähintään 7557,18 €.

Toinen ulkoinen kustannustekijä on arvonlisävero (alv). Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki, jotka harjoittavat liiketoiminnan muodossa tavaroiden tai palveluiden myyntiä, vuokrausta tai niihin rinnastettavaa toimintaa. Tällöin yrityksen on ilmoitauduttava arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Yrittäjä, jonka tulot jäävät alle 10 000 euroa, ei ole verovelvollinen, mutta voi silloinkin halutessaan hakeutua rekisteriin, mikäli hän harjoittaa liiketoimintaa (Verohallinto 2016).

Mikäli yrittäjä haluaa, voi hän myös liittyä työttömyyskassan jäseneksi, mikäli kun hän täyttää vakuutuskassan kriteerit, jotka ovat mainittuna kappaleessa 3.5. Työttömyyskassan jäsenmaksu määrittyy yel-maksun perusteella, jota on vertailtu taulukossa 7.

Yrittäjälle kohdistuu ulkoisia kustannuksia myös rahaliikenteen hoitamisesta. Pankit ja luottolaitokset monesti tarjoavat ja jopa suosittelevat yritykselle omaa yritystiliä, jonka kustannus on tavallista pankkitiliä kalliimpi. Toiminimelle ei ole kuitenkaan pakko avata yritystiliä. Yritystilin tilitapahtumat maksavat yrittäjälle enemmän kuin henkilötilin tilitapahtumat. Keskiarvo Suomessa toimivien pankkien rahansiirtokustannuksista on tilille saapuvien maksujen osalta 36 senttiä per kappale ja lähtevien maksujen osalta 12 senttiä kappaleelta. (Suomen yrittäjät 2013.) Riippuen yrityksen rahavirrasta ja maksujen määrästä voi tämä summa kasvaa kuukaudessa suureksikin kulueräksi. Mikäli yrittäjä haluaa ottaa käyttöönsä myös korttimaksamisen, on tästäkin palvelusta maksettava. Korttimaksulaitteen vuokra sekä jokaisesta korttimaksusta maksettava prosenttiosuus luottolaitokselle ja pankille vähentää yrittäjälle jäävää tulosta. Suomen yrittäjien teettämän raportin Pankkien palvelumaksut 2013 perusteella voidaan yrittäjälle laskea tästä koituvan kuluja keskimäärin 3-10 % per myyty tuote tai palvelu, jotka joko jäävät yrittäjän kustannuksiksi tai vaihtoehtoisesti kuluttajan maksettavaksi, mikäli kulut lisätään tuotteen tai palvelun myyntihintaan. Absoluuttista prosenttia on vaikea laskea, koska osa maksupalveluidentuottajista veloittaa maksunsiirroista prosentuaalista palkkiota ja osa kiinteää palkkiota per kappale. On huomioitavaa että, jokainen yritystoiminta on yksilöllinen, jossa esimerkiksi muurari saattaa kuukaudessa laskuttaa vain 2 - 4 muurattua takkaa kun taas kampaaja saattaa laskuttaa 100 - 120 asiakasta kuukaudessa. Näistä eroista johtuen, voivat pankkikulut vaihdella huomattavasti

riippuen yritystoiminnan muodosta. Toki on hyvä tiedostaa että, pankit ja luottolaitokset ovat voittoa tavoittelevia liikelaitoksia, joiden palvelut maksavat.

2.4 Kannattavuuden parantaminen

Tulosta voi tehokkaimmin parantaa nostamalla myytävien palveluiden tai tuotteiden hintaa. Tällä toiminnolla voi kuitenkin olla käänteinen vaikutus tulokseen, mikäli hinnoittelu poikkeaa suuresti alueen kilpailijoiden hinnoista ja täten vähentää myyntiä määrällisesti. Hinnan parantaminen parantaa kannattavuutta, jos korotus ei suoraan vaikuta myyntimäärään (Eklund & Kekkonen 2011, 73). Toiseksi tehokkain tapa parantaa kannattavuutta on muuttuvien kustannusten pienentäminen. Käytännössä se tarkoittaa alennuksia hankituista aineista ja materiaaleista, joita liiketoiminta edellyttää. Kiinteisiin kustannuksiin on lyhyellä aikavälillä hankala puuttua. Kiinteät kustannukset koostuvat lähinnä tilavuokrista, joiden muuttaminen tarkoittaisi käytännössä toimitilojen vaihtamista halvempaa. Erilaisiin yrittäjän vakuutusmaksuihin on mahdollista vaikuttaa kilpailuttamalla vakuutusyhtiöt.

Taulukossa 1 on esitetty näiden neljän eri toiminnon vaikutus yrityksen tulokseen. Esimerkkitapauksessa on yrityksen kuukauden myynti 10000 €, josta aiheutuu muuttuvia kustannuksia 5000€. Kiinteitä kustannuksia yritykselle on laskettu 2000€. Esimerkkiyrityksen tuloksia muutetaan ensin nostamalla myyntihintaa 10 %. Toisessa sarakkeessa myyntimäärää lisätään 10 %. Kolmannessa sarakkeessa muuttuvia kustannuksia supistetaan 10 % ja viimeisessä sarakkeessa saadaan yrityksen kiinteitä kustannuksia tiputettua 10 %. Taulukon alaosassa on laskettu eri vaihtoehtojen vaikutus myös katetuotto prosenttiin, kriittiseen pisteeseen, varmuusmarginaaliin sekä varmuusmarginaaliprosenttiin.

Kannattavuutta voidaan tutkia myös toisesta näkökulmasta, kuten Pasi Holm toteaa Suomen yrittäjien teettämässä tutkimuksessa Yrittäjäksi ryhtymisen taloudelliset kannustimet. Yksilö valitsee työnteon, jos hän arvostaa työstä saatua lisäansiota enemmän kuin menetettyä vapaa-aikaansa. Työnteosta maksetaan palkkaa menetetyn vapaa-ajan korvauksena. (Holm 2010.) Toisin sanoen, jos joutenolosta maksetaan korvausta, niin mikä kannustaa tekemään töitä?

Taulukko 1. Tulokseen vaikuttavat tekijät

	Alkuasetelma	Hinnan nostaminen	Myyntin lisäys	Muuttuvat kustannukset	Kiinteät kustannukset
		10 %	10 %	-10 %	-10 %
Myyntituotot	10 000,00 €	11 000,00 €	11 000,00 €	10 000,00 €	10 000,00 €
Muuttuvat kustannukset	5 000,00 €	5 000,00 €	5 500,00 €	4 500,00 €	5 000,00 €
Katetuotto	5 000,00 €	6 000,00 €	5 500,00 €	5 500,00 €	5 000,00 €
Kiinteät kustannukset	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €	1 800,00 €
Tulos	3 000,00 €	4 000,00 €	3 500,00 €	3 500,00 €	3 200,00 €
Katetuotto-%	50,0 %	54,5 %	50,0 %	55,0 %	50,0 %
Kriittinenpiste	4 000,00 €	3 666,67 €	4 000,00 €	3 636,36 €	3 600,00 €
Varmuusmarginaali	6 000,00 €	7 333,33 €	7 000,00 €	6 363,64 €	6 400,00 €
Varmuusmarginaali-%	60,0 %	66,7 %	63,6 %	63,6 %	64,0 %

Taulukoissa 2 - 5 on vertailtuna pienyrittäjä, kuukausipalkkainen palkansaaja sekä työtön työnhakija. Taulukoiden tarkoituksena on osoittaa yrittämisen kannattavuutta suomalaisen sosiaaliturvan rinnalla. Mitkä ovat yrittäjyyden kannattavuuden rajat sekä millaista työpanosta edellytetään, jotta tietty kannattavuusraja saavutetaan. Huomioitavaa on yrittäjän ns. kynnyspalkkaraja, jolla yrittäjä saavuttaa saman tulotason kuin työtön työnhakija.

Esimerkkitapauksessani käytän yrittäjää, jonka toiminta on pienimuotoista ja joka työskentelee yrityksessään yksin. Laskelman yksinkertaistamiseksi, on laskelmasta jätetty pois kiinteät kustannukset. Olettamuksena on myös, että yrittäjä tekee töitä kotoa käsin. Yrittäjän tulonhankkimiskustannuksiksi on määritelty 20 % saadusta tulosta. Lisäksi yrittäjä on arvonlisävelvollinen, joten myynnistä on maksettava arvonlisäveroa 24 prosenttia. (Verohallinto 2016.) Verohallinto määrittelee arvonlisäverovelvollisuuden kulutusveroksi, jonka myyjä lisää tavarain tai palvelun myyntihintaan. Myyjän on perittävä vero ostajalta myynnin yhteydessä ja tilittää se valtiolle. Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki,

jotka harjoittavat liiketoiminnan muodossa tavaroiden tai palveluiden myyntiä, vuokrausta tai niihin rinnastettavaa toimintaa. (Verohallinto 2016.)

Laskelman tarkoituksena on ainoastaan osoittaa lähtökohtaisesti pienyrittäjyyden kannattavuus. Kuluihin on ainoastaan lisätty vuokra-asunto, jonka vuokrahinta on 600 € kuukaudessa. Työtuloina on käytetty yrittäjän työtulojen raja-arvoja. Yrittäjäeläkevakuutuksen vähimmäistulomäärä on 7 557,18 € vuodessa. Yel-vakuutuksen vähimmäistulomäärä, jolla yrittäjä kuuluu työttömyysturvan piiriin, on 12 420,00 € vuodessa. (Ilmarinen 2016.) Työtulo on verotettu pääoma- sekä ansiotuloverona. Yrittäjän työtulo voidaan verottaa myös kokonaan ansiotulona, kun työtulo jää alhaiseksi. Tämän yrittäjä voi tehdä vaatimalla veroviranomaiselta 0 % pääomatuloverotusta. Verohallinnon verolaskurilla tehdyn laskelman perusteella mikroyrityksessä, jossa verotettava vuotuinen tulo jää alle 18 000 euroa, kannattaa tulot vaatia verotettavaksi ansiotulona. (Verohallinto 2015.) Oletusarvona on, että yrittäjä työskentelee yksin eikä saa samaan aikaan muita ansiotuloja. Sosiaalityöt on laskettu Kelan asumistuki-laskurilla sekä Sosiaali- ja terveystalvelukeskuksen Virtun toimeentulolaskurilla. Tulokset ovat suuntaa antavia ja viitteellisiä. Jokainen tukianomus käsitellään yksilöllisesti, joten todellinen tulos voi poiketa laskurin antamasta tuloksesta. Sosiaalityturvaan oikeuttavan päätöksen tekee kunnan sosiaalityviranomainen sekä Kela.

Kela määrittelee yrittäjän ja palkansaajan työttömyysturvaan oikeuttavat ehdot seuraavasti: Yrittäjä on toiminut yrittäjänä vähintään 15 kk työttömyyttä edeltäneiden 48 kuukauden aikana. Työtulo on vähintään 1 035,00 e/kk, yhteenlaskettuna Yel:n ja Myel:n työtuloista sekä TyEL:n työansioista. Myös vähintään 4 kuukautta kestänyt yritystoiminta huomioidaan työssäoloeseen. Palkansaaja on ollut palkkatyössä vähintään 26 viikkoa työttömyyttä edeltäneiden 28 kuukauden aikana ja työaika on ollut vähintään 18 tuntia viikossa ja palkka on ollut alan työehtosopimuksen mukainen, tai vähintään 1 173,00 e/kk. (Kela 2016.)

Tilastokeskuksen viimeisimpien tutkimusten mukaan yksityisen sektorin säännöllisen työajan keskiansio oli 3 538 euroa kuukaudessa vuonna 2014. Eniten palkansaajia oli 2 500 eurosta 2 600 euroon ansaitsevia. Seuraavissa laskelmissa

käytän palkansaajan palkkana 2500 €/kk brutto, joka jaettuna 160 työtunnilla (40 tuntia viikko) antaa tuntipalkaksi 15,62 € brutto. (Tilastokeskus 2015.)

$$\frac{2\,500,00\text{ €}}{160} = 15,62\text{ €}$$

Työtön työnhakija on oikeutettu peruspäivärahaan, joka vuonna 2016 on 32,68 € päivässä, viitenä päivänä viikossa. Tällöin saadaan kuukaudessa maksettavaksi korvaukseksi 702,62 €. Peruspäiväraha on veronalaista tuloa, josta maksetaan veroa vähintään 20 % verokannan mukaan. Asumistuki sekä toimeentulotukia ovat verotonta tuloa. (TVL 92 §.)

Taulukko 2. Yel-maksun vähimmäistulomäärä 2016, ilman arvonlisäveroa

		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi	Työtön kk	Työtön vuosi	Palkka kk	Palkka vuosi
Työtulo		629,76 €	7 557,12 €	- €	- €	2 500,00 €	30 000,00 €
Työtulo netto		355,18 €	4 262,22 €	- €	- €	- €	- €
Peruspäiväraha		- €	- €	702,62 €	8 431,44 €	- €	- €
Sairauspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Tulonahankkimis kulut	20 %	125,95 €	1 511,42 €	- €	0	- €	- €
Ansiotulo vero 20 %	20 %	71,04 €	852,44 €	140,52 €	1 686,29 €	500,00 €	6 000,00 €
Tyel	5,70 %	- €	- €	- €	- €	142,50 €	1 710,00 €
Tvak	1,15 %	- €	- €	- €	- €	28,75 €	345,00 €
Yel-maksu	23,6 %	148,62 €	1 783,48 €	- €	- €	- €	- €
Nettotulo		284,15 €	3 409,77 €	562,10 €	6 745,15 €	1 828,75 €	21 945,00 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Toimeentulotuki		529,38 €	6 352,56 €	194,60 €	2 335,20 €	- €	- €
Asumistuki		328,80 €	3 945,60 €	328,80 €	3 945,60 €	- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 142,33 €	13 707,93 €	1 085,50 €	13 025,95 €	1 828,75 €	21 945,00 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		542,33 €	6 507,93 €	485,50 €	5 825,95 €	1 228,75 €	14 745,00 €
Yrittäjän ja työttömän kk-tulon erotus			56,83 €				

Laskelmassa yrittäjä tienaa noin 50 euroa enemmän kuin jos olisi työttömänä.

Laskelmassa ei ole myöskään laskettu arvonlisäveron vaikutusta tuloihin.

Taulukossa 3 on yrittäjän työtulot nostettu tasolle, jolla yrittäjällä on oikeus työttömyysturvaan. Laskelma ei sisällä arvonlisäveron vaikutusta tuloihin.

Taulukko 3. Yel-maksun työttömyysturvan alaraja 2016, ilman arvonlisäveroa

		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi	Työtön kk	Työtön vuosi	Palkka kk	Palkka vuosi
Työtulo		1 035,00 €	12 420,00 €	- €	- €	2 500,00 €	30 000,00 €
Työtulo netto		583,74 €	7 004,88 €	- €	- €	- €	- €
Peruspäiväraha		- €	- €	702,62 €	8 431,44 €	- €	- €
Sairauspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Tulonahankkimis kulut	20 %	207,00 €	2 484,00 €	- €	0	- €	- €
Ansiotulovero 20 %	20 %	116,75 €	1 400,98 €	140,52 €	1 686,29 €	500,00 €	6 000,00 €
Tyel	5,70 %	- €	- €	- €	- €	142,50 €	1 710,00 €
Tvak	1,15 %	- €	- €	- €	- €	28,75 €	345,00 €
Yel-maksu	23,6 %	244,26 €	2 931,12 €	- €	- €	- €	- €
Nettotulo		466,99 €	5 603,90 €	562,10 €	6 745,15 €	1 828,75 €	21 945,00 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Toimeentulotuki		383,11 €	4 597,32 €	194,60 €	2 335,20 €	- €	- €
Asumistuki		318,05 €	3 816,60 €	328,80 €	3 945,60 €	- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 168,15 €	14 017,82 €	1 085,50 €	13 025,95 €	1 828,75 €	21 945,00 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		568,15 €	6 817,82 €	485,50 €	5 825,95 €	1 228,75 €	14 745,00 €
Yrittäjän ja työttömän kk-tulon erotus			82,66 €				

Taulukossa 4 on verrattuna yrittäjän, työttömän työnhakijan sekä palkansaaajan tarvittava bruttotulo, jolla nettotulo eli tulo verojen jälkeen on kaikilla sama. Laskelmassa ei ole laskettu arvonlisäveron vaikutusta yrittäjän tuloihin ja menoihin.

Taulukko 4. Yrittäjän kynnyspalkka ilman tukia 2016, ilman arvonlisäveroa

		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi	Työtön kk	Työtön vuosi	Palkka kk	Palkka vuosi
Työtulo		2 405,80 €	28 869,60 €	- €	- €	1 484,00 €	17 808,00 €
Työtulo netto		1 356,87 €	16 282,45 €	- €	- €	- €	- €
Peruspäiväraha		- €	- €	702,62 €	8 431,44 €	- €	- €
Sairauspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Tulonahankkimis kulut	20 %	481,16 €	5 773,92 €	- €	0	- €	- €
Ansiotulovero 20 %	20 %	271,37 €	3 256,49 €	140,52 €	1 686,29 €	296,80 €	3 561,60 €
Tyel	5,70 %	- €	- €	- €	- €	84,59 €	1 015,06 €
Tvak	1,15 %	- €	- €	- €	- €	17,07 €	204,79 €
Yel-maksu	23,6 %	567,77 €	6 813,23 €	- €	- €	- €	- €
Nettotulo		1 085,50 €	13 025,96 €	562,10 €	6 745,15 €	1 085,55 €	13 026,55 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €	- €	- €	- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €	194,60 €	2 335,20 €	- €	- €
Asumistuki		- €	- €	328,80 €	3 945,60 €	- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 085,50 €	13 025,96 €	1 085,50 €	13 025,95 €	1 085,55 €	13 026,55 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		485,50 €	5 825,96 €	485,50 €	5 825,95 €	485,55 €	5 826,55 €
Yrittäjän ja työttömän kk-tulon erotus			0,00 €				

Taulukon 4 laskelma herättää kysymyksen, kannattaako Suomessa itsensä työllistää?

Taulukossa 5 on laskettu esimerkki, jossa mukaan on laskettu yrittäjän myynnistä maksama alv 24 % sekä tulonhankintakuluista vähennetty ostojen alv 24 %.

Verotus on suoritettu pääoma- ja ansiotuloverotuksella, kuten kuviossa 6 on esitetty. Lisäksi on yel-maksu ilmoitettu vastaamaan todellista työtuloa. Riippuen ammatialasta tulee tämä summa tarkistaa yrittäjäkohtaisesti.

Taulukko 5. Yrittäjän kynnyspalkka arvonlisäverolla 24 %

		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi	Työtön kk	Työtön vuosi
Työtulo brutto		3 880,50 €	46 566,00 €	- €	- €
Yel-maksu	23,6 %	915,80 €	10 989,58 €	- €	- €
Arvonlisävero	24 %	931,32 €	11 175,84 €		
Tulonhankkimis kulut	20 %	776,10 €	9 313,20 €	- €	- €
Tulonhankinta alv 0%	24 %	589,84 €			
Työtulo netto		1 443,55 €	17 322,55 €	- €	- €
Peruspäiväraha		- €	- €	702,68 €	8 432,16 €
Sairauspäiväraha		- €	- €		- €
Pääomatulovero	30 %	86,61 €	1 039,35 €		
Ansiotulovero	20 %	271,39 €	3 256,64 €	140,54 €	1 686,43 €
Tyel	5,70 %	- €	- €	- €	- €
Tvak	1,15 %	- €	- €	- €	- €
Nettotulo		1 085,55 €	13 026,56 €	562,14 €	6 745,73 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €	- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €	194,60 €	2 335,20 €
Asumistuki		- €	- €	328,80 €	3 945,60 €
Nettotulot yhteensä		1 085,55 €	13 026,56 €	1 085,54 €	13 026,53 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		485,55 €	5 826,56 €	485,54 €	5 826,53 €
Maksettuja veroja yht.		1 289,32 €	15 471,83 €	140,54 €	1 686,43 €
Yrittäjän ja työttömän kk-tulon erotus			0,00 €		

Laskelmat ovat kuitenkin täysin viitteellisiä eivätkä todellisuudessa olisi näin yksinkertaisia. Laskelmassa on yrittäjälle laskettu tulonhankkimiskuluja ainoastaan 20 % bruttotulosta eli ansaitakseen 100 €, tulee yrittäjälle muuttuvia kustannuksia 20 € esim. materiaali- ja ainekustannuksia. Riippuen yrityksen luonteesta voivat nämä kulut olla huomattavasti isommat, mutta yhtenä yrityksen kannattavuuden parantamisen keinona on juuri muuttuvien kustannusten pienentäminen (Taulukko 1). Käytännössä on hankalaa määrittää täysin tarkkaa summaa, joka toistuisi samanlaisena joka kuukausi. Lisäksi laskuista puuttuvat yrittäjälle olennaiset kiinteät kulut kuten työtilavuokra ja siihen liittyvät sähkö- ja vesilaskut sekä pakolliset vakuutusmaksut. Kirjanpitokuluja ei ole myöskään otettu laskelmassa huomioon. Kaikki nämä pois jätetyt kuluerät muuttaisivat

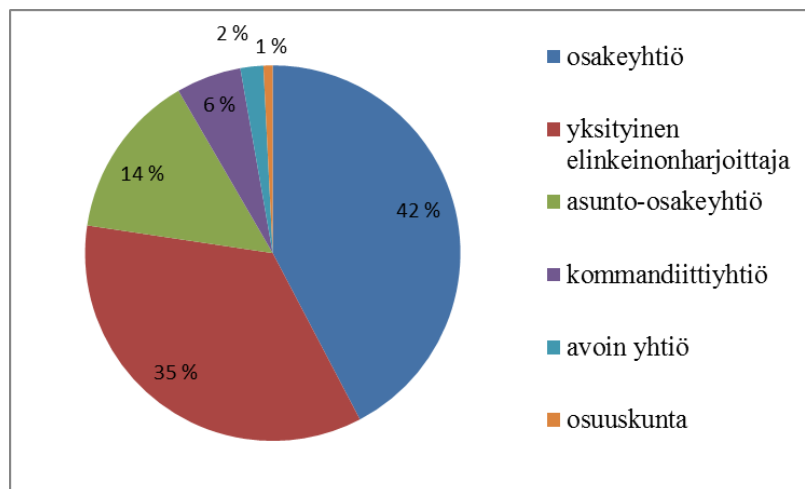
yrittäjän verotettavaa nettotuloa, ja sitä kautta myös käteen jäävää osuutta. Mutta yrittämisen kannattavuutta ei pitäisi lähtökohtaisesti yrittää parantaa lisäämällä kustannuksia, joita verotuksessa voidaan vähentää ja sillä tavoin pienentää verotettavaa tulosta. Verohallinto myös määrittelee yrittäjän veroprosentin eri tavalla kuin palkansaajan, jolloin laskelmat eivät ole absoluuttisen oikeita ja siten täysin vertailukelpoisia. Olennaista tässä laskelmassa onkin osoittaa se, kuinka eriarvoisessa asemassa yrittäjä on muihin nähden. Hälyttävintä on se, että yrittäjän on ansaittava lähes 4000 € bruttona kuukaudessa, jotta ”pääsee” samalle viivalle työttömän työnhakijan kanssa (Taulukko 5). Yrittäjän mahdollisuudet parantaa kannattavuutta, ovat näiden laskelmien pohjalta marginaaliset. Tästä syystä moni yrittäjä tinkii juuri yel-maksusta, koska se on lakisääteisistä maksuista ainoa, johon on mahdollisuus vaikuttaa. Samalla yrittäjä tinkii myös omasta sosiaaliturvastaan, koska yrittäjän sosiaaliturva määritellään Yel-maksun perusteella. Lisäksi tämä osoittaa myös sen kuinka hankalaa on määritellä oma Yel-maksu. Pitääkö maksaa juuri sen mukaan mitä työtulot ovat vai maksaako sen mitä vastaavasta työstä maksettaisiin palkkaa jollekin toiselle, kuten Etera asian ilmaisee. Työtulosi tulee vastata palkkaa, jota työsuhteessa maksettaisiin yhtä ammattitaitoiselle henkilölle kuin sinä olet (Eläkevakuutusyhtiö Etera 2016). Eläketurvakeskus pitää yllä toimialakohtaista palkkatilastoa, josta yrittäjä voi käydä katsomassa oman alansa keskimääräisen työtulon ja määritellä oman työtulonsa sen mukaan. Joka tapauksessa vastuu on yrittäjällä itsellään. Määriteltäessä työtuloa, tulee yrittäjän olla tietoinen sen merkityksestä ja mihin kaikkeen se vaikuttaa. Yrittäjän sosiaaliturvaa käsitellään tarkemmin kappaleessa 3.5.

Yhteenvetona voidaan todeta yrittämisen olevan etenkin taloudellisesti haastavaa ja että hyväkin liikeidea vaatii perusteellista suunnittelua sekä hyvän liiketoimintasuunnitelman. Hetken mielijohteesta ei yrittäjäksi kannata ryhtyä. Palkkatyön edut ovat tällä hetkellä niin paljon paremmat kuin yrittäjän. Mielestäni on perusteltua hyvällä omallatunnolla kysyä: Onko pienyrittäminen Suomessa kannattavaa?

3 YHTIÖMUODON MERKITYS LIKETOIMINNASSA

Kolmannessa luvussa esittelen kaksi suosituinta yritysmuotoa Suomessa ja niiden erot koskien palkanmaksua ja verotusta. Luvun lopussa pureudutaan yrittäjän sosiaaliturvaan.

Suomessa yrityksen perustaminen on helppoa, mutta toiminnan kannattava ylläpitäminen voi taas koitua ylivoimaiseksi. Yhtiömuodon vaihdon taustalla saattaa olla useampiakin syitä, mutta yksi yleisimmistä on verotus. Vuodesta 2014 on osakeyhtiön yhteisöverotus laskettu 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Tällä hallituksen päätöksellä yhteisöveron alentamisesta pyrittiin saamaan yritykset investoimaan ja lisäämään työpaikkoja. Alustavat ennusteet vuodelta 2015 kuitenkin osoittavat, että investointeja saati työpaikkoja ei niinkään luotu, mutta osinkoja maksettaisiin osakkeenomistajille lähes 800 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Laskelmat ovat kuitenkin tässä vaiheessa arvioita ja lopulliset tulokset saadaan vasta vuonna 2016. Suomen Yrittäjien pääekonomisti Petri Malinen kuitenkin väittää, että osakeyhtiöitä on tuettu poliittisin päätöksin verrattuna toiminimiin. Tämä kannustaa suosimaan tiettyä yritysmuotoa, eikä tällaiseen epäneutraaliteettiin lähtökohtaisesti pitäisi olla mitään erityistä syytä. (Suomen Yrittäjät 2015.)

Kuvio 3. Kuusi suosituinta yritysmuotoa Suomessa (PRH 2015)

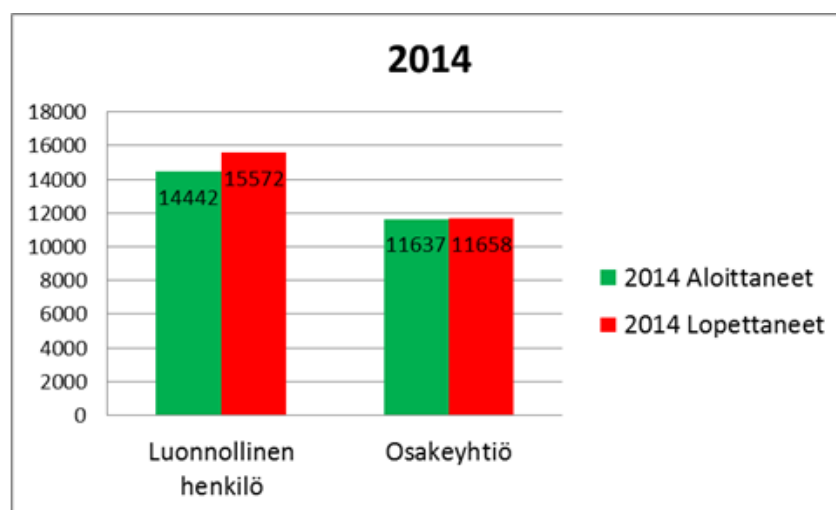
Vuonna 2014 uusia osakeyhtiöitä ja yksityisiä elinkeinotoimintaa harjoittavia yrityksiä perustettiin 26079 kpl, joista yksityisiä elinkeinonharjoittajia oli 14442

kpl. Samana vuonna yrityksiä ja toiminimiä lopetettiin 27230 kpl. (Tilastokeskus 2015.) Kuvion 5 diagrammissa on jaoteltuna eri yritysmuodot Suomessa vuonna 2015. Suosituimmat yritysmuodot ovat osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi.

3.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

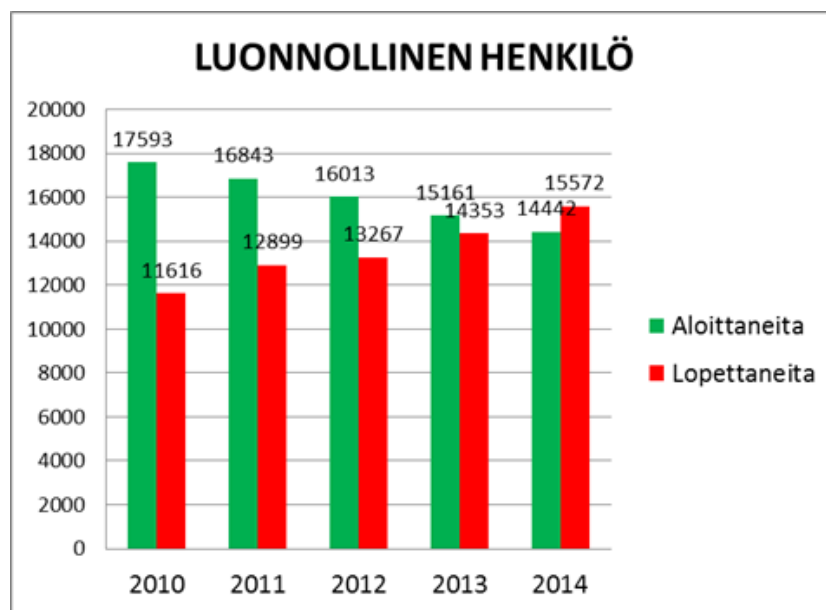
Luonnollisten henkilöiden harjoittama yritystoiminta voidaan jakaa ammattitoimintaan ja yksityisliikkeeseen. Ammatinharjoittajaksi luetaan henkilö, jonka päätyö on oman ammattitaidon harjoittaminen eikä muita tulonlähteitä ole eikä ammatinharjoittaminen edellytä suurta pääomapanostusta. Yksityisliike on ammatinharjoittamista laajemmin. (Villa, Hossa & Saarnilehto 2007, 20.)

Oikeudellisesti edellä mainitut eivät eroa mitenkään, koska taustalla on kaikissa kuitenkin luonnollinen henkilö. Yksityisestä elinkeinonharjoittamisesta käytetään kansanomaisempaa nimitystä toiminimi tai T:mi. Toiminimi on helpoin ja yksinkertaisin tapa aloittaa yrittäjäys. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia kuka tahansa luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella. (Prh 2015.) Toiminimen perustaminen ei vaadi pääomaa kuten osakeyhtiön perustaminen. Toiminimen voi perustaa yksi ihminen eikä perustaminen vaadi kuin Perustamisilmoituksen kaupparekisteriin lomake Y3 (Liite 1) sekä käsittelymaksun, joka vuonna 2016 on 110 euroa.

Kuvio 4. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset 2014 (Tilastokeskus 2015)

Kuvioissa 4 ja 5 on nähtävissä Suomessa aloittaneiden ja lopettaneiden osakeyhtiöiden ja yksityisten elinkeinoharjoittajien määrät. Varsinkin lopettaneiden elinkeinoharjoittajien määrä on kasvanut vuodesta 2010. Kuvioissa nimetty Luonnollinen henkilö on Tilastokeskuksen määritelmällä henkilö, joka harjoittaa yritystoimintaa omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä. Tähän ryhmään kuuluvat ammatinharjoittajat, useimmat maatilatalouden harjoittajat sekä liikkeenharjoittajat. (Tilastokeskus 2015.)

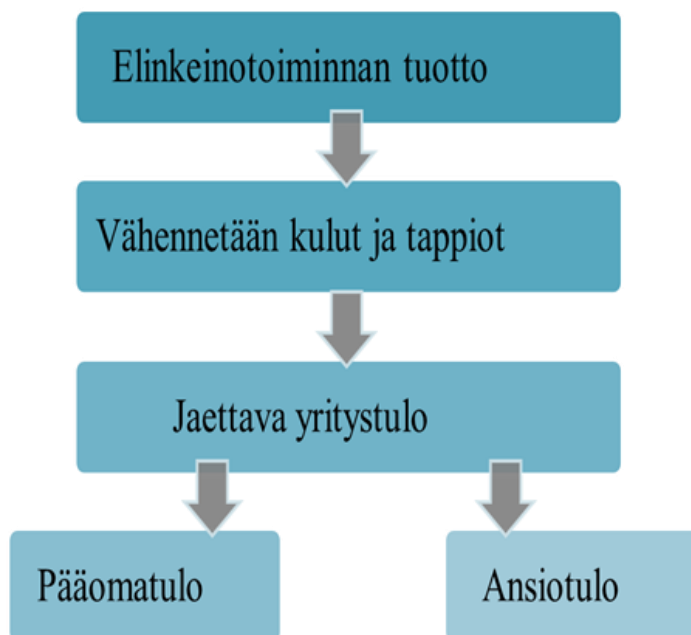
Kuvio 5. Aloittaneet ja lopettaneet yksityiset elinkeinoharjoittajat 2010 - 2014 (Tilastokeskus 2015)

Kuviossa 5 on kuvattuna elinkeinoharjoittajien perustamat ja lopettamat yritykset viimeisen viiden vuoden ajalta. Tilastojen perusteella voidaan diagrammista selvästi tulkita, että yksityisyrittäminen toiminimi muodossa on selvässä laskussa, ja, että viimeisen viiden vuoden aikana toiminimiä myös perustetaan aikaisempaa vähemmän. Määrä on tippunut yli 10 % vuodesta 2010. Samalla aikavälillä on lopettaneiden toiminimien määrä kasvanut tasaisesti lähes 35 % vuodesta 2010.

3.1.1 Verotus ja palkanmaksu

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus lasketaan siten, että elinkeinotoiminnan tuotoista vähennetään elinkeinotoiminnan kulut. Mikäli yrityksellä on aikaisemmilta vuosilta tappiota, vähennetään ne myös tuloksesta. Jäljelle jäävä yritystulo jaetaan kahteen kategoriaan, pääomatuloksi ja ansiotuloksi.

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen luetaan mukaan vain, elinkeinotoimintaan kuuluvat varat. Yrittäjän yksityistalouden varoja ei oteta huomioon. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 234.) Yrittäjä ei voi maksaa itselleen palkkaa, vaan suorittaa yksityisnostoja. Yksityisnostoja ei veroteta, vaan yrityksen elinkeinotoiminnan tulos verotetaan yrittäjällä. Yksityisnostoja ei myöskään kirjata yritystoiminnan kuluksi. Yrittäjällä on kuitenkin velvollisuus pitää huolta, että yksityisnostot eivät ylitä yrityksen varoja. (Verohallinto 2015.)

Kuvio 6. Yritystulon muodostuminen ja jako (Villa, Hossa & Saarnilehto 2007, 228)

Jaettavasta yritystulosta määritetään ensin pääomatulo-osuus. Pääomatuloa on edellisen vuoden nettovarallisuudesta laskettu 20 %:n osuus. Aloittavalla yrityksellä nettovarallisuus lasketaan saman vuoden nettovarallisuudesta. Yrittäjä

voi vaatia, että yritystuloa jaettaessa pääomatuloksi katsotaan 20 %:n sijaan vain 10 %:n tai 0 %:n vuotuinen tuotto nettovarallisuudelle. (TVL 38 § 1 momentti.) Tämä on kannattavaa silloin kun yritystoiminnan tulos on pieni ja yrittäjällä ei ole muita ansiotuloja. Vaatimus on tehtävä veroilmoituslomakkeella ennen verotuksen päättymistä. Pääomatulon osuutta verotetaan pääomatuloverokannan mukaan, joka vuonna 2016 on 30 %. Mikäli pääomatulon osuus on yli 30 000 €, on yli menevän osuuden verokanta 34 %. (Verohallinto 2016.) Elinkeinotoiminnan varoihin luetaan myös myytävien tuotteiden varasto ja mahdollinen omistettu liiketila. Lisäksi varoihin lisätään 30 % elinkeinotoiminnan maksetuista palkoista, mikäli yrittäjällä on palkattuja työntekijöitä. (Verohallinto 2016.)

Ansiotulo-osuutta verotetaan progressiivisesti yrittäjän henkilökohtaisen veroprocentin mukaan. Ansiotulosta maksetaan veroa valtiolle ja kunnalle sekä seurakunnalle mikäli henkilö kuuluu joko evankelis-luterilaiseen tai ortodoksikirkkoon.

Työstä ja palveluksesta maksettua korvausta pidetään joko palkkana tai työkorvauksena. Tällä on merkitystä sekä maksajan että saajan kannalta. Ennakkoperintälain perusteella työkorvausta on työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana saatu korvaus (EPL 25§). Palkaksi on ennakkoperintälaissa määritelty kaiken laatuinen työ- ja virkasuhteessa saatu palkka, palkkio, etuus ja korvaus (EPL 13§). Palkansaajan tulo on verotuksessa aina ansiotuloa, josta suoritetaan ennakonpidätys. Yrittäjä ei saa palkkaa, vaan voi tehdä yksityisnostoja tililtään. Yksityisnostoja ei kirjata yrityksen kuluiksi, vaan ne on ilmoitettava verottajalle veroilmoituslomakkeella (liite 3). Yksityisnostoja ei myöskään veroteta, vaan vero maksetaan itse työtulosta. Koska yrittäjä ei yksityisenä liikkeenharjoittajana voi maksaa itselleen rahapalkkaa, ei hän voi myöskään antaa itselleen luontoisetuja, maksaa verottomia kilometrikorvauksia tai päivärahoja samalla tavalla kuin palkansaaja (Verohallinto 2015).

3.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö-muotoja on Suomessa kaksi, joko julkinen osakeyhtiö Oyj tai yksityinen osakeyhtiö Oy. Tässä tutkimuksessa keskityn ainoastaan tutkimaan yksityistä osakeyhtiömuotoa, koska pienyrittäjän vaihtoehdoksi jää ainoastaan osakeyhtiöksi muuttaminen ja koska osakeyhtiön voi perustaa myös yksi henkilö.

Osakeyhtiö syntyy osakkeenomistajien laatimalla perustamissopimuksella (liite 2), joka liitteineen rekisteröidään kaupparekisteriin. Perustamissopimuksessa tulee ilmetä aina seuraavat asiat (Oyl 2 §):

- sopimuksen päivämäärä,
- kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet,
- osakkeesta yhtiölle maksettava määrä (merkintähinta),
- osakkeen maksuaika,
- yhtiön hallituksen jäsenet,
- yhtiön tilintarkastajat.

Perustamissopimuksen ohella tulee kaupparekisteriin myös toimittaa yhtiöjärjestys, josta tulee ilmetä yrityksen toiminimi, yrityksen kotipaikkana toimiva Suomen kunta sekä toimiala. Toimiala voidaan määritellä tarkasti kuten ”kampaamo”, tai yleiskäsitteellä ”kaikki laillinen liiketoiminta”. (Leppiniemi 2008, 24.) Osakeyhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta tai yhtiön perustaminen raukeaa (Oyl 8 §).

Osakeyhtiön perustaminen on helppoa ja sen voi tehdä sähköisesti Patentti- ja rekisterihallituksen internet-sivuilla. Osakeyhtiön perustamiskulut ovat toiminimen perustamista kalliimmat. Toiminimen perustamismaksu on 110 euroa ja osakeyhtiön 330 euroa, kun ilmoitus on tehty sähköisesti, muutoin 380 euroa. (Prh 2016.) Lisäksi osakeyhtiön perustaminen vaatii osakepääoman sijoittamista. Osakeyhtiössä tulee olla osakkeita vähintään yksi ja vähimmäisosakepääoma on

2500 €. Osakepääoma voidaan maksaa yhtiölle rahana tai rahan sijasta kokonaan tai osittain muulla omaisuudella. Omaisuudella on luovutushetkellä oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. (Oyl 6 §.) Tätä kutsutaan apportiomaisuudeksi.

Kaupparekisteriin merkitty osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö ja oikeustoimikelpoinen (Leppiniemi 2008, 13). Oikeustoimikelpoisuus tarkoittaa sitä, että yhtiö vastaa itsenäisesti yhtiön oikeuksista ja velvollisuuksista erillään osakkeenomistajista. Käytännössä osakkeenomistajilla on rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista. Toisin sanoen osakkeen omistajilta ei voida vaatia osakeyhtiön velvoitteiden täyttämistä. (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 58.)

Osakeyhtiön pakollinen toimielin on hallitus, jossa tulee olla yhdestä viiteen jäsentä.

3.2.1 Verotus ja palkanmaksu

Osakeyhtiön verotettava tulo lasketaan siten, että veronalaisista tuloista vähennetään vähennyskelpoiset menot. Jos tulot ovat suuremmat kuin menot on yrityksellä verotettavaa tuloa. Jos taas menot ovat suuremmat, syntyy yritykselle tappiota (Verohallinto 2015). Verotuksen kannalta nyrkkisääntö on, että jos yritystoiminnan tulos on vähintään 35 000 euroa vuodessa, henkilöyrittäjä kannattaa muuttaa osakeyhtiöksi (Summarum 2015). Osakeyhtiön tämänhetkinen tuloveroprosentti on 20 % (Verohallinto 2016). Osakeyhtiössä yrittäjä maksaa itselleen palkkaa, josta hänen on maksettava lisäksi työntekijän palkasta sivukuluja. Näitä työnantajan palkasta aiheutuvia sivukustannuksia ovat sosiaaliturvamaksu 2,12 % palkasta sekä työttömyysvakuutusmaksu 1,46 % palkasta. Työttömyysvakuutusmaksussa on yhdistetty sekä työnantajan 1,0 %, että osaomistajan 0,46 % osuus. (Verohallinto 2016.) Palkan lisäksi on osakeyhtiö muodossa yrittäjän mahdollista maksaa itselleen erilaisia luontoisetuja kuten autoetua ja ravintoetua, jotka verotuksessa lisätään palkkatuloon.

3.3 Yrittäjän sosiaaliturva

Yrittäjän sosiaaliturvan perustan määrittelee Yrittäjän eläkelaki (Yel). Yrittäjä on velvollinen maksamaan Yel-vakuutusmaksua kun täyttää seuraavat kriteerit (Holopainen 2014, 135; Ilmarinen 2016):

- on 18 - 67-vuotias
- asuu Suomessa
- työskentelee yrityksessään
- on toiminut yrittäjänä yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta
- vuosityötulot ovat vuonna 2016 vähintään 7557,19€ ja enintään 171 625 €

Yel-vakuutus kattaa vanhuuseläkkeen lisäksi, työkyvyttömyys- perhe- ja osa-aika-eläkkeen. Yel-vakuutuksen perusteena on vahvistettu työtulo, joka määritellään Eläketurvakeskuksen ohjeiden mukaisesti. Yel-työtulon tulee vastata yrittäjän työpanosta yrityksessä, joka olisi maksettava vastaavan ammattitaidon omaavalle henkilölle. (Holopainen 2014, 135 – 137.)

Maksettu Yel-maksu myös määrää mahdollisten sairaus-, työttömyys-, äitiys- ja isyyspäivärahojen suuruudet. Yel-vakuutusmaksu työtulosta vuonna 2016 on 23,6 % alle 53-vuotiailla ja 25,1 % yli 53-vuotiailla. Huomioitavaa tässä kuitenkin on se, että yrittäjä on oikeutettu työttömän peruspäivärahaan vasta kun ilmoitettu vuosityötulo on vähintään 12 420,00 euroa eli 1 035,00 euroa kuukaudessa. Lisäksi yrittäjä on toiminut yrittäjänä vähintään 15 kk työttömyyttä edeltäneiden 48 kuukauden aikana. (Kela 2016.) Toisin sanoen yrittäjät, jotka ilmoittavat työtuloksi alle 12 420,00 euroa, eivät voi saada työttömyyden kohdatessa Kansaneläkelaitoksen maksamaa peruspäivärahaa. Mikäli työssäoloehdot eivät täyty, on yrittäjällä silloin oikeus hakea työmarkkinatukea, joka on määrältään samansuuruinen kuin peruspäiväraha. Ero peruspäivärahaan on se, että työmarkkinatuki on tarveharkintainen, jolloin esimerkiksi puolison tulot tai muut saadut tuet saattavat vaikuttaa työmarkkinatuen suuruuteen alentavasti.

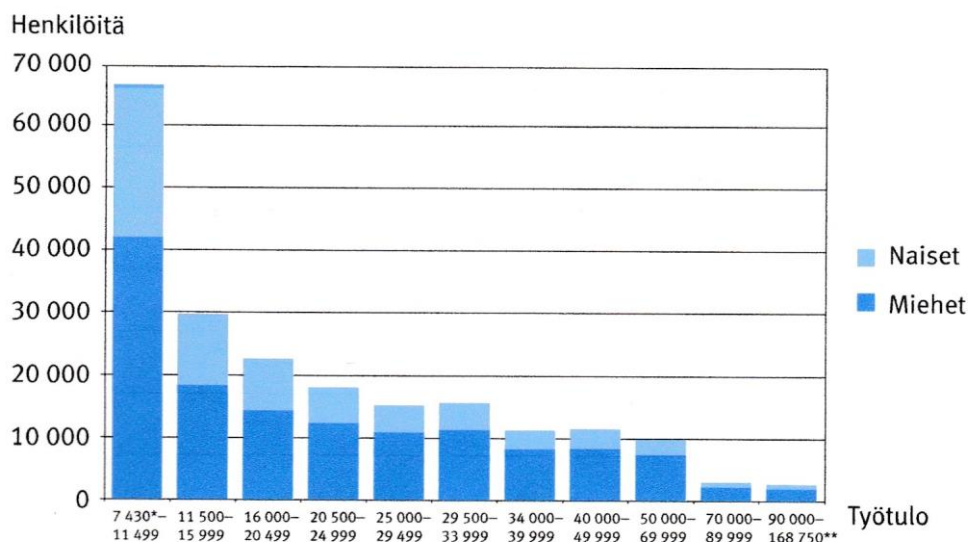
Yrittäjän on lisäksi mahdollista ottaa vapaaehtoinen työttömyysvakuutus, joita Suomessa tarjoaa Ammatin harjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassa (Ayt) sekä Suomen yrittäjiin työttömyyskassa (Syt). Työttömyyskassat perivät jäsenyydestä vuosittaisen jäsenmaksun. Työttömyyskassaan liittymisen ehtona on kuitenkin, että yrittäjän Yel-vakuutukseen ilmoitettu vuosityötulo on vähintään 12 420 euroa vuonna 2016. Maksun alarajaa, jolla yrittäjä kuuluu työttömyysturvan piiriin, korotettiin vuonna 2014 lähes 4000 euroa, jolloin työtulon alaraja oli 8520 euroa. Käytännössä Yel-maksuja on täytynyt nostaa reilut 75 euroa kuukaudessa, eli yli 900 euroa vuodessa. Tästä asiasta esittää huolensa myös vakuutusyhtiö Fennian toimitusjohtaja Kari Björklöv SYT:n julkaisussa toteamalla, että kriittinen tekijä tulee olemaan yrittäjän ja yrityksen kyky selvitä maksuista, joita Yel-ajan korotus tuo mukanaan (Suomen yrittäjät 2014).

Taulukko 6. Työttömyysturvaan oikeuttavat yel-maksurajat ja kustannukset

Vuosi	Työtulo/v	Yel %	Yel € / v	Muutos
2013	8 520,00 €	22,5 %	1 917,00 €	
2014	8 520,00 €	23,3 %	1 985,16 €	68,16 €
2015	12 325,55 €	23,7 %	2 921,16 €	936,00 €
2016	12 420,00 €	23,6 %	2 931,12 €	9,96 €

Kaiken kaikkiaan työttömyysturvan saamisen ehdot ovat tiukemmat kuin palkansaajalla. Esimerkiksi työttömyysetuutta ei saa kuin neljän kuukauden kuluttua työttömyyden alkamisesta. Lisäksi yrittäjätoiminnan pitää loppua, jotta voi saada työttömyyskorvausta. Tiukemmat työttömyysturvan saantiehtot ovat omiaan vähentämään yrittäjien motivaatiota työttömyysturvaansa panostamiseen (Salonen 2015).

Suomessa pienituloisia yrittäjiä, joiden vuosityötulo on alle 15 000 euroa, on yli viidesosa kaikista yrittäjistä (Suomen yrittäjät 2015). Näiden pienituloisten yrittäjien liittyminen työttömyyskassaan ja siitä mahdollisesti saatava hyöty on todella marginaalinen, eikä sinänsä tuo lisäarvoa. Tilastojen mukaan yel-työtuloksi näillä matalapalkkaisilla aloilla ilmoitetaan keskimäärin 65 % todellisesta verotettavasta työtulosta (Hyrkkänen 2009).

Kuvio 7. Yel-vakuutetut työtulon mukaan (Eläketurvakeskus 2015)

Kuviosta 7 on selvästi nähtävissä missä tuloluokassa merkittävä osa mikroyrittäjistä on. Suuri osa yrittäjistä on tämän Eläketurvakeskuksen tilaston mukaan työtulojensa perusteella täysin ilman työttömyysturvaa.

Taulukossa 7 on vertailtuna Yel-maksun sekä vapaaehtoisen työttömyyskassan jäsenyyden kustannus sekä vaikutus yrittäjän sosiaaliturvaan. Summia vertaillaan pienintä yel-maksua ja pienintä työttömyyskorvausta vasten.

Taulukko 7. Laskelma työttömyysturvasta työttömyyden kohdatessa

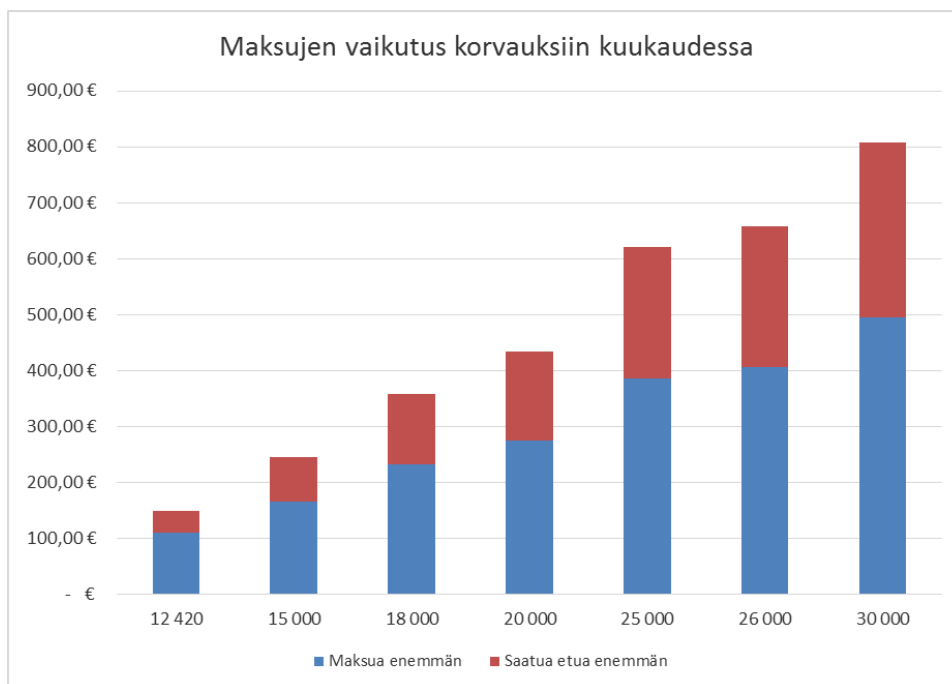
Työtulo vuodessa	Jäsenmaksu kk	Yel-maksu kk 23,6%	Maksut yhteensä kk	Ans.päiväraha kk	Erotus kk
7 557,19 €	- €	148,62 €	148,62 €	702,62 €	
12 420,00 €	14,41 €	244,26 €	258,67 €	852,19 €	149,57 €
15 000,00 €	20,32 €	295,00 €	315,32 €	948,94 €	246,32 €
18 000,00 €	26,94 €	354,00 €	380,94 €	1 061,44 €	358,82 €
20 000,00 €	31,36 €	393,33 €	424,69 €	1 136,44 €	433,82 €
25 000,00 €	42,40 €	491,67 €	534,07 €	1 323,94 €	621,32 €
26 000,00 €	44,61 €	511,33 €	555,94 €	1 361,44 €	658,82 €
30 000,00 €	53,44 €	590,00 €	643,44 €	1 511,44 €	808,82 €

Työtulo vuosi	Maksuja enemmän kk	Saatua etua enemmän kk	Hyötysuhde kk
12 420 €	110,05 €	149,57 €	39,52 €
15 000 €	166,69 €	246,32 €	79,63 €
18 000 €	232,32 €	358,82 €	126,50 €
20 000 €	276,07 €	433,82 €	157,75 €
25 000 €	385,44 €	621,32 €	235,88 €
26 000 €	407,32 €	658,82 €	251,50 €
30 000 €	494,82 €	808,82 €	314,00 €

Kuvion 8 pylväsdiagrammissa on havainnollistettu maksettujen kuukausimaksujen vaikutus mahdollisen työttömyysajan korvaukseen. ”Maksut” ovat kuukausittain maksetun yel-maksun sekä työttömyyskassan jäsenmaksun yhteissumman erotus verrattuna pienimpään maksumäärään.

”Etu” on vastaavasti työttömälle maksetun peruspäivärahan sekä ansiosidonnaisen päivärahan summan erotus pienimpään maksuun kuukaudessa. Tämän tuloksen perusteella voidaan kyseenalaistaa se, onko pienituloisen yrittäjän kannattavaa maksaa isompaa yel-maksua ja vapaaehtoista työttömyysvakuutus-maksua, koska saatava hyöty on huomattavasti pienempi kuin yrittäjään kohdistuvat kuukausittaiset kustannukset.

Käytännössä yrittäjä ei voi ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi ilman, että yritystoiminta lopetetaan kokonaan. Eli suhdannetyöttömyyttä ei yrittäjien keskuudessa tunneta.

Kuvio 8. Yel-maksun ja jäsenmaksun vaikutus työttömyyskorvaukseen

Yel-maksun hyötyä voidaan laskea myös toisesta näkökulmasta. Mikä vaikutus on yel-maksulla eläkkeeseen? Koska olen itse harkinnut myös yrittäjyyttä, käytän seuraavassa laskelmassa itseäni esimerkkinä. Työvuosia minulla on takana 22. Vuoteen 2015 loppuun mennessä se oikeuttaisi 625 euron kuukausieläkkeeseen. (Työeläkerekisteri 2015.) Pienyrittäjänä käytän vertauksessa sekä yel-vakuutusmaksun minimi-maksua, 148,62 euroa kuukaudessa, että yel-maksun vähimmäistuloa 12 420 euroa kuukaudessa, joka oikeuttaa työttömyysturvan piiriin. Maksuja tällöin tulee 244,26 € kuukaudessa. Eläkettä kerryttäisin alimpaan eläkeikään asti, joka tämän hetken tilanteen mukaan olisi 66 vuoden iässä. Vaihtoehdossa A maksan yel-maksua, jossa vuoden työtulo on ilmoitettu olevan 12 420 euroa. Vaihtoehdossa B maksan pienintä yel-maksua ja laitan erotuksen säästötillille. Vaihtoehdossa C on vuoden työtulot 30 000 euroa, mutta yel-maksun perusteeksi on ilmoitettu 50 % pienempi summa. Erotukseksi jäävän summan

laitan niin ikään sivuun. Eläkeikään on aikaa 25 vuotta eli 300 kk. Laskelma on suoritettu vakuutusyhtiö Ilmarisen eläkelaskurilla.

Taulukko 8. Eläkevertailu

Vaihtoehto	Työtulo/kk	Yel-maksu/kk 23,60 %	Maksut yht. 300	Eläke/ kk
A	1 035,00 €	244,26 €	73 278,00 €	958,00 €
B	629,76 €	148,62 €	44 587,01 €	827,00 €
erotus		95,64 €	28 690,99 €	131,00 €
C	1 250,00 €	295,00 €	88 500,00 €	1 027,00 €
	2 500,00 €	590,00 €	177 000,00 €	1 430,00 €
erotus		295,00 €	88 500,00 €	403,00 €

Tämän laskelman perusteella voidaan todeta, että mikäli pääsen terveenä eläkkeelle, on minun nautittava eläkettä A vaihtoehdon perusteella reilut 18 vuotta, jotta hyöty olisi sama kuin vaihtoehdossa B, jossa rahallinen hyöty on heti eläköitymisen alkaessa käytettävissä. Sama laskentakaava toteutuu kaikissa maksuluokissa. Toisin sanoen riippumatta siitä kuinka paljon maksan eläkemaksuja on eläkkeen ”nauttimiseen” laskettu aika sama 18 vuotta.

$$\frac{28\,690,99\text{ €}}{131,00\text{ €}} = 219,02\text{ kk} = 18,25\text{ vuotta}$$

$$\frac{88\,500,00\text{ €}}{403,00\text{ €}} = 219,60\text{ kk} = 18,30\text{ vuotta}$$

Säästetty raha kannattaa luonnollisesti tallettaa säästötilille, jossa säästöille maksetaan korkoa. On silti muistettava, että luonnollisten henkilöiden saamat korkotulot ovat lähdeveron piirissä kun korko sisältyy liikkeen-, ammatin- tai maataloudenharjoittajan elinkeinotuloon (Verohallinto 2015). Karkealla laskulla saadaan vaihtoehto C:n loppusummaksi eläkkeen alkaessa vähän alle 100 000 euroa kun talletusaika on 25 vuotta ja tilille annetaan yhden prosentin talletuskorko.

$$295\text{ €} \times 12\text{ kk} = 3540\text{ €} / \text{vuosi}$$

$$\frac{(1 + 0,01)^{25} - 1}{0,01} \times 3540 \text{ €} = 99980 \text{ €}$$

Vaihtoehtoissa on kuitenkin otettava huomioon se tosiasia, että yrittäjän sairaus-, äitiys- ja isyys- sekä vanhempainpäiväraha määräytyvät ilmoitetun Yel-työtulon mukaan. Samoilla työtuloarvioilla, kuten taulukossa 7, olisi sairauspäiväraha A vaihtoehdossa 29,19 € päivässä ja vaihtoehdolla B 17,76 € päivässä.

Vähimmäismäärä sairauspäivärahalle on kuitenkin 23,93 € / arkipäivä. (Kela 2016) Vaihtoehdossa C, jossa työtuloksi ilmoitetaan 15 000€ vuodessa, olisi sairauspäivärahan määrä 35,26 euroa päivässä ja 30 000€ vuositulolla hieman yli 70€ päivässä. Kelan laskureilla suoritettujen laskelmien perusteella korvauksen määrä on n. 60 prosenttia päiväpalkasta. Summat ovat joka tapauksessa niin pienet, että tämän perusteella ei yrittäjällä yksinkertaisesti ole varaa olla sairaana. Suomen yrittäjien vuonna 2013 teettämässä Yksinyrittäjäkyselyssä yli 65 % yrittäjistä ilmoitti työskennelleensä sairaana, koska sairastuminen katkaisisi yritystoiminnan väliaikaisesti. Samassa kyselyssä päätoimisista yksinyrittäjistä yli 40 % ilmoitti kuukausitulonsa jäävän alle 2000 euron ja joka viides yrittäjä ilmoitti tulonsa jäävän alle 1000 euron. (Suomen yrittäjät 2015.)

Yrityksessään palkansaajana työskentelevä osakkeenomistaja voi olla vakuutettu yrittäjän eläkelain, maatalousyrittäjän eläkelain tai työntekijän eläkelain mukaisesti (Verohallinto 2015). Käytännössä yksinyrittäjän on kuitenkin pakko ottaa Yel-vakuutus silloin, kun yrittäjä on osakeyhtiössä johtavassa asemassa oleva osakas ja omistaa yhtiön osakkeista yksin yli 30 prosenttia tai yhdessä perheenjäsenensä kanssa yli 50 prosenttia, mikäli Yel:n muut edellytykset täyttyvät (Eläketurvakeskus 2015). Myös sivutoimisen ja kausiluonteisesti työskentelevän yrittäjän on otettava vakuutus, jos Yel:n muut edellytykset täyttyvät. Osakeyhtiö muodossa yrittäjä maksaa itselleen palkkaa, mutta samalla joutuu maksamaan palkan sivukuluina sosiaalimaksua 2,12 % sekä työttömyysvakuutusmaksua 1,46 % prosenttia palkasta. (Verohallinto 2016.) Yrittäjän yel-maksun voi maksaa joko yritys tai yrittäjä, jotka voidaan vähentää yrityksen tulosta täysimääräisenä. Yel-maksut ovat yrityksen tai yrittäjän tulonhankkimiskuluja.

Yleinen eläkeikä Suomessa on joustava 63 - 68 vuotta ja kansaneläkkeeseen oikeuttava ikä 65 vuotta (Eläketurvakeskus 2015). Kansaneläkettä voi saada, kun kuuluu Suomen sosiaaliturvan piiriin ja on asunut Suomessa vähintään 3 vuotta 16 vuoden iän täyttämisen jälkeen ja kun muut eläkkeet ja korvaukset jäävät alle tulorajan, jolla kansaneläkettä voi saada. Tämän lisäksi on vielä tarjolla takuueläke, joka turvaa Suomessa asuvalle henkilölle vähimmäiseläkkeen määrältään 766,85 € kuukaudessa, jos henkilön kaikki eläkkeet ennen verotusta ovat yhteensä enintään 760,11 € kuukaudessa. (Kela 2016.)

4 MIKROYRITYKSEN KANNATTAVUUS

Opinnäytetyöni luvussa neljä esittelen kyselyyn vastanneet yritykset sekä haastattelemani mikroyrittäjät. Lisäksi tuon esiin laatimani yrityskyselyn tuloksia sekä haastatteluista saamiani vastauksia ja mielipiteitä koskien mikroyrittämisen kannattavuutta Suomessa.

4.1 Kyselyyn osallistuneet yritykset

Kyselyyn osallistuneet yritykset olivat satunnaisesti valikoituneita. Yritykset sijaitsevat eri puolella Suomea. Kyselyyn vastanneista yrityksistä kaikki toimivat päätoimisesti ja ovat kaikki arvonalisäverovelvollisia. Kaikki kyselyyn osallistuneet ovat toimineet yrittäjinä yli 5 vuotta ja näistä puolet ilmoitti työtuloikseen yli 30 000 euroa vuodessa. Kyselyyn osallistuneet ovat tilitoimistoja, markkinointi ja mainonta-alan yrityksiä, kampaamoja, rakennusalan toimijoita sekä pesulapalveluita myyviä yrityksiä. Yrityksistä kolme työllisti ainoastaan yrittäjän itsensä. Yhtiömuodon vaihtaneita yrittäjiä ei kyselyyn osallistuneissa ollut.

4.2 Tutkimuksen luotettavuus

Kyselyyn vastasi 8 yrittäjää ja koska osallistuneiden määrä on pieni, ei hyvin yksiselitteistä johtopäätöstä vastauksista voida tämän perusteella vetää. Vastaukset ovat yrittäjien omia, eikä 100 prosentin varmuudella voida varmistaa onko kysymyksiin vastattu rehellisesti. Toisaalta tutkimuksen aiheen perusteella uskon, että yrittäjät todella toivovat muutosta yrittäjän arkeen ja varsinkin yrittäjään kohdistuviin kuluihin ja siksi vastaavat mahdollisimman rehellisesti, totuutta muuntelematta. Itse haastatteluissa ei vastauksiin jäänyt tulkinnan varaa, koska kahdenkeskisen haastattelun vahvuutena voidaan pitää mahdollisuutta tehdä tarkentavia ja selventäviä kysymyksiä. Samalla voin haastattelijana tehdä havaintoja haastateltavasta ja todeta haastateltavan vastausten ”vaikuttavan” totuuden mukaisilta. Voi kuitenkin olla, että joitain asioita haastateltava syystä tai toisesta ei halua kertoa. Haastatteluissa ei kuitenkaan käsitelty liikesalaisuuksia tai muita yrityksen kannalta salassapidettäviä tai muutoin arkaluontoisia asioita.

4.3 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen kulku

Tutkimusmenetelmänä käytin sekä laadullista että määrällistä tutkimusotetta. Määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen aloitin tekemällä listan kysymyksiä, joilla pystyin samaan perustiedot yrityksestä. Internet sivustoilta löytyi tutkimustyöhön soveltuva nettikysely-pohja, jonka avulla laadin kyselylomakkeen. Kyselylomakkeella (Liite 4) pyrin keräämään tietoa yrittäjän omakohtaisista näkemyksistä kannattavuuteen sekä sosiaaliturvaan. Kysymykset olivat pääosin monivalintakysymyksiä, mutta joukossa oli myös avoimia kysymyksiä, joihin yrittäjä sai kirjoittaa vapaasti. Kyselytutkimuksen etuna pidetään sitä, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Kyselytutkimuksen haittoina pidetään taas aineiston pinnallisuutta. Kyselyn tuloksista ei voida varmuudella tietää onko kysymykset ymmärretty oikein ja onko niihin vastattu rehellisesti. (Hirsjärvi ym. 2010, 195.)

Tutkimuskohteeni valikoituivat sosiaalisen median kautta. Laitoin elokuussa 2015 Facebookin kautta ilmoituksen, jossa esittelin tutkimustyöni aiheen ja toivoin yhteydenottoja pienyrittäjiltä, jotka haluaisivat kertoa omakohtaisia kokemuksia yrittäjyydestä. Alle puolessa tunnissa oli ilmoittautuneita jo vajaa kymmenen. Kyselylomakkeen lähetin yhdelletoista eri yrittäjälle, joista vastauksen antoivat 8 yrittäjää. Näistä kysymyslomakkeisiin vastanneista valitsin kaksi yrittäjää, joita haastattelin vielä henkilökohtaisesti. Haastattelun suurimpana etuna muihin tiedonkeruumuotoihin verrattuna on se, että siinä voidaan säädellä aineiston keruuta joustavasti tilanteen edellyttämällä tavalla ja vastaajia myötäillen (Hirsjärvi ym. 2010, 205). Haastattelut tein syksyn 2015 – kevät 2016 välisenä aikana. Kyselylomakkeen sekä haastattelujen lisäksi olin yhteydessä puhelimitse sekä verohallinnon yrityspalveluun että Kelan asiakaspalveluun. Kyselystä saamieni vastausten pohjalta tarkensin teemahaastattelun kysymysrunkoa. Haastattelun ensisijaisena tarkoituksena oli kuitenkin paneutua samoihin teemoihin kuin kyselylomakkeessa, mutta tehdä yrittäjälle tarkentavia lisäkysymyksiä. Kaiken tiedon keräämisen jälkeen purin haastattelut sekä kyselyn tulokset. Näiden tulosten perusteella pystyin luomaan diagrammeja sekä kannattavuuslaskelmia, joita tässä opinnäytetyössä on käytetty.

4.4 Kannattavuus yrittäjän näkökulmasta

Tässä on muutama yrittäjän suusta kuultu lause.

Yrittämisen vapaus kiehtoo, mutta siitä maksettava hinta on nykyään liikaa.

Tarkoitus on työllistää itseni, työttömyyden sijaan.

Kun yrittämistä rakastaa, ei edes koe olevansa töissä.

Yrittämisessä ei ole helppoa mikään muu, kuin sen aloittaminen.

Tutkimustulosten perusteella yrittäjän ensisijainen tavoite on työllistää itsensä.

Yrittäjät tekevät keskimäärin pidempää päivää kuin esimerkiksi palkansaaja.

Vastaajista seitsemän ilmoitti viikon työtunneiksi yli 40, mutta alle 50 tuntia.

Raskaaksi koetaan yrittäjään kohdistuvat maksut.

Kysyttäessä neljää suurinta kulua ja kustannusta, joita yrittäjälle kohdistuu, nousi eniten esiin juuri yrittäjään kohdistuvat verot ja työnantajakulut. Palkatun henkilökunnan palkkakustannukset sekä työnantajamaksut koettiin niin ikään suuriksi. Sen myötä myös palkansaajan erilaiset oikeudet ja etuudet aiheuttivat närää vastaajissa. Se, että palkansaajalla on ”oikeus” sairastaa palkallisena ei vastaajien mielestä ole oikeudenmukaista yrittäjää eli työnantajaa kohtaan. Yksi vastaajista ehdotti työntekijän työkyvyn määrittelijäksi Kansaneläkelaitoksen omia lääkäreitä ja siten myös Kelaa sairausajan palkan maksajaksi.

Työehtosopimuksissa on lisäksi määritelty useita etuja palkansaajille, jotka aiheuttavat yrittäjälle lisäkustannuksia. Näistä yleisimmät ovat lomarahaa (lomatapaluuraha) ja työajan lyhennysvapaa, joka paremmin tunnetaan ”pekkasvapaana”. Lomatapaluurahaa on maksettu vuodesta 1971 alkaen alun perin ainoastaan metalliliiton työntekijöille, jolla varmistettiin, että työntekijä palaa lomaltaan töihin. Pekkavapaita on myönnetty vuodesta 1984 alkaen. Näihin muinaisjäänteisiin olisi Suomen yrittäjien vuonna 2013 tekemän kyselyn perusteella, yli 70 prosenttia pk-yrityksistä valmis puuttumaan poistamalla ne kokonaan tai osittain. Suomen yrittäjien toimitusjohtajan Jussi Järventauksen mukaan juuri näihin tekemättömän työn kustannuksiin on puututtava. (Suomen yrittäjät 2013.) Nykyisen pääministerin Juha Sipilän johtama hallitus neuvottelee parhaillaan (syksy 2015-keväät 2016) juuri lomarahojen poistamisesta tai

puolittamisesta. Ongelmaksi muodostuu eri työntekijöiden ammattiliitot, jotka eivät halua näistä aikoinaan neuvotelluista eduista luopua. Jotta yrittäjä palkkaisi itselleen työntekijän, on näistä ylimääräisistä maksuista karsittava. Yksi kyselyyn vastanneista olisi valmis maksamaan työntekijälleen enemmän palkkaa, jos sillä voitaisiin varmistaa, että työntekijä varmasti ilmestyy töihin ja tekee sovitut työtehtävät. Mutta koska työehtosopimuksilla on aikoinaan määritelty palkansaajalle paljon etuja, kuten palkalliset sairauslomapäivät ja pekkaspäivät, ei näistä luopuminen ole helppoa.

Arvonlisäveron osuutta kokonaiskustannuksiin voidaan kiistatta pitää yhtenä merkittävimmistä. Arvonlisäveroa (aikaisemmin liikevaihtovero) on Suomessa peritty vuodesta 1940 alkaen. Vuonna 1994 nimeksi muutettiin arvonlisävero Suomen Eu-jäsenyyden takia. Vuotta 1994 ennen vero ei koskenut palveluja. Suomessa on korkea verokanta verrattuna muuhun Eurooppaan. Eu-maiden keskiarvoinen arvonlisäveroprosentti vuonna 2014 oli 21,6 %. (Suomen yrittäjät 2014.) Suomea korkeampi verotus on ainoastaan neljällä maalla. Yrittäjän tuloista arvonlisäveron osuus on merkittävä. Kun sen lisäksi otetaan huomioon toinen huomattava maksu, yel-maksu, on yrittäjän tuloista hävinnyt jo lähes puolet. Kummastusta herättää myös Yel-maksun määrittäminen bruttotulosta, josta alv:n osuus vie lähes neljänneksen eikä ole yrittäjälle käytännössä tuloa ollenkaan. Tätä moni yrittäjä kritisoi ja vaati jopa arvonlisäveron poistamista kokonaan.

*Alv pois. Vero, jonka alun perinkin piti olla vain väliaikainen.
Verojen porrastaminen niin, että ensisijaisesti yrittäjän tulee pystyä maksamaan itselleen palkkaa, sitten vasta yhteiskunnalle veroja.
Lisäksi verot tulisi voida maksaa ajantasaisena ilman helvetinmoisia ennakkoveroja.*

Pienenä kompensationsa voidaan katsoa se, että yel-maksu ja alv ovat yrittäjän verotuksessa vähennettäviä kuluja. Mutta hinnoittelun ja sitä myötä kilpailun kannalta maksut tuovat liian suuren merkityksen kannattavuuteen eivätkä aina ole yrittäjän hallittavissa. Yel-maksun määrittämisen rooli on suuri, koska sen perusteella yrittäjälle kertyy työperusteinen eläke sekä myönnetään mahdolliset tukirahat, kuten vanhempainrahat ja sairaus- ja työttömyysajan korvaukset.

Palkansaaja ja työnantaja jakavat eläke- ja sosiaalikustannukset, mutta yrittäjä maksaa kaiken itse. Kustannusten jakautumista on vertailut taulukossa 8.

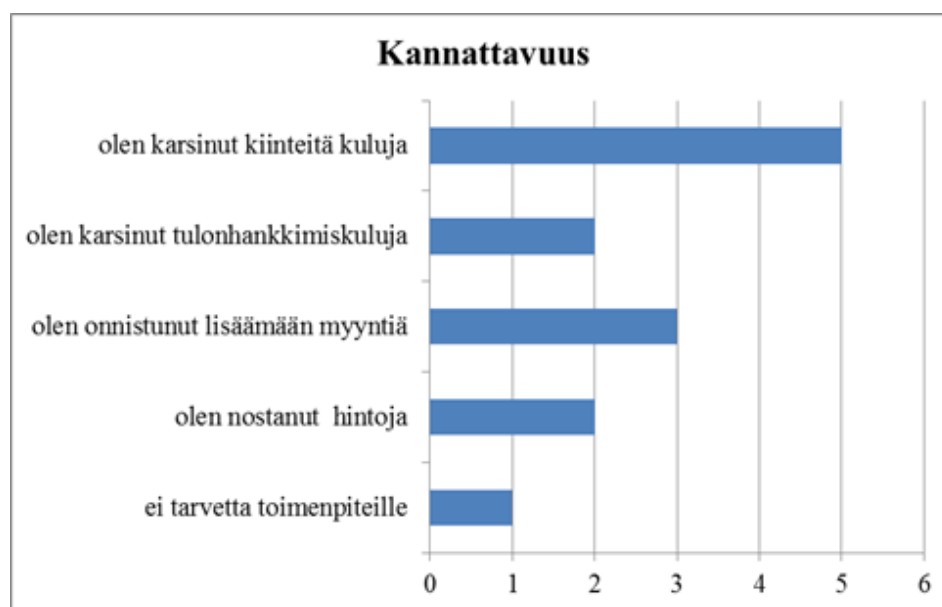
Kuinka moni palkansaaja olisi valmis maksamaan omasta palkastaan lähes neljäsosan eläkemaksuja? Taulukosta voidaan nähdä, että yrittäjän kustannukset ovat eläkemaksujen (Tyel ja Yel) osalta vain yhden prosenttiyksikön pienemmät kuin työntekijän ja työnantajan yhteensä.

Taulukko 8. Lakisääteiset maksut. (Verohallinto 2016.)

	YEL		Tyel	
	Yrittäjä		työntekijä	työnantaja
Yel	23,60 %	Tyel	5,70 %	18,90 %
Sos.maksu*	2,25 %	Sos.maksu*	2,12 %	2,12 %
Tvak	ei peritä	Tvak	1,15 %	1,00 %
		Yht.	8,97 %	22,02 %
Yhteensä	25,85 %	Yhteensä	30,99 %	

* sisältyy työntekijän ja yrittäjän osalta ennakonpidätysprosenttiin

4.5 Kannattavuuteen vaikuttavat tekijät

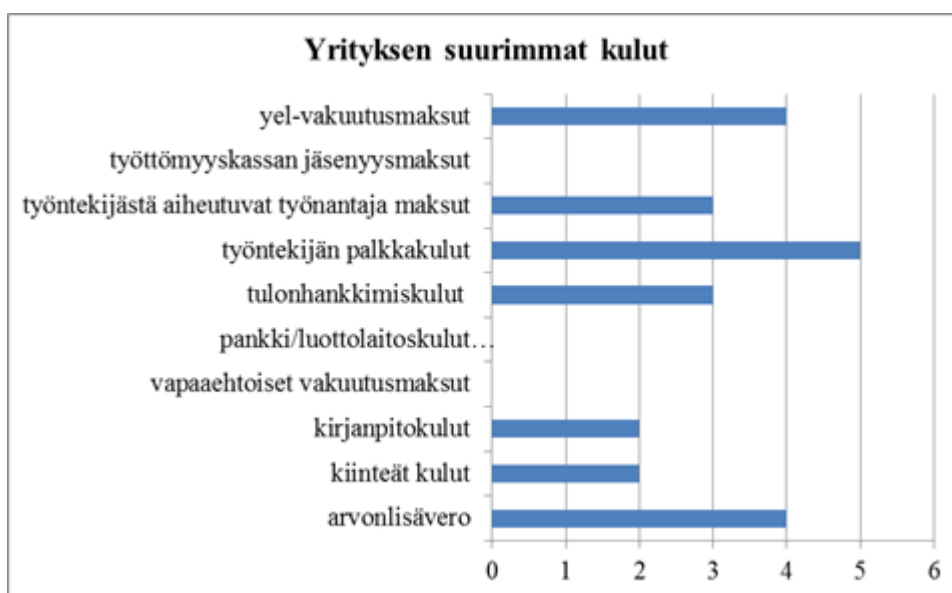
Kuvio 9. Kannattavuuden parantaminen.

Kannattavuuteen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin otettiin kuitenkin vahvasti kantaa. Kannattavuutta yrittäjät olivat parantaneet ensisijaisesti karsimalla

kiinteitä kuluja (Kuvio 9). Toisena kannattavuuden parantavana tekijänä yrittäjät ilmoittivat lisänneensä tai parantaneensa yrityksen markkinointia ja sitä kautta lisänneensä myyntiä. Lisäksi kannattavuutta on parannettu nostamalla hintoja.

Yksi yrittäjistä kertoi myös kyselyn aikana irtisanoneensa 25 työntekijää ja yrityksen ajautuneen konkurssiin. Suurimpina velkojina tapauksessa ovat vakuutusyhtiö Ilmarinen ja Verohallinto. Kaksi vastanneista on myös harkinnut toiminnan lopettamista.

Suurimmiksi kuluiksi kyselyyn vastanneet nimesivät arvonlisäveron, yel-maksun sekä työntekijän palkkakulut. Näistä ainoastaan työntekijästä johtuvat kulut ovat yritystoimintaan suoranaisesti liittyviä kuluja. Alv sekä Yel ovat yritystoiminnasta riippumattomia kuluja. Nämä kaksi asiaa ovat mielestäni yritystoiminnan kaksi suurinta ongelmakohtaa, jotka rajoittavat mahdollisuutta työllistää itsensä. Kuvion 10 pylväsdiaagrammissa on esitetty kyselyyn vastanneiden näkemys yritykseen kohdistuvista kuluista.

Kuvio 10. Yritykseen kohdistuvat kustannukset.

Tämän lisäksi työntekijän palkkaamista rajoittavat korkeat työnantajakulut sekä ammattiliittojen sanelemat liian tiukat työehdot. Vaikka ammattiliittojen tarkoitus onkin työntekijän oikeuksien ylläpitäminen ja puolustaminen, voi se pahimmillaan kääntyä itseään vastaan. Lakkoilemalla ei Suomen työllisyys tilanne parane.

Samalla se on signaali ja rajoittava tekijä yrittäjälle, mahdolliselle työnantajalle ja työllistäjälle, palkata uutta henkilöstöä.

Kuten yksi yrittäjä haastattelussa vastasi:

Yleissitovat työehtosopimukset on tehty suuria yrityksiä varten.

Pienissä yrityksissä tarvittaisiin enemmän joustoa ja mahdollisuutta paikalliseen sopimiseen.

Lisäksi yrittäjät toivoivat alennettua arvonlisäveroa pienille yrityksille.

Palvelualojen yrittäjien alv pitäisi laskea, jolloin itsensä

työllistäminen olisi kannattavampaa kilpailusta huolimatta.

4.6 Yrittäjän sosiaaliturva

Yel- maksut koettiin suureksi kulueräksi ottaen vielä huomioon, että yli puolet vastanneista eivät tienneet varmuudella mitä yel-vakuutus kattaa.

En ymmärrä edes miksi maksan tai paremmin mistä maksan. Mistä syystä joku määrittelee ylipäättään mitä haluan eläkkeelläni ansaita? Jos taas maksan jonkun muun eläkettä, niin vielä vähemmän maksaminen kiinnostaa.

Kyselyyn vastanneista kaikki olivat yksimielisiä siitä, että yrittäjän sosiaaliturva on riittämätön.

Koen yel-maksun korkeaksi saavutettuun hyötyyn nähden.

Mieluummin maksan vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja tai sijoitan rahastoihin/kiinteistöihin.

Sosiaaliturva? Pelkkä sana on luotaan työntävä. Olisi hyvä kannustaa yrittäjää aloittaa yrittäminen. Paras sosiaaliturva yrittäjälle olisi se, että jokainen kynnelle kykenevä uskaltaisi yrittää ilman epäonnistumisen pelkoa. Se, että joudut laskemaan yrityksen kannattavuutta juuri kyseisten kulujen kautta vie jo halun yrittäjyydestä.

Yksi yrittäjistä ihmetteli myös miksi vakuutusyhtiölle maksettavan maksun perusteella määräytyvät Kelan maksamat tuet. Hänen mielestään nämä kaksi eri yhteisöä pitäisi pitää erillään. Samoin hän kritisoi korvausten, kuten äitiyspäivärahan määrittystä ilmoitetun bruttotyötulon mukaan eikä todellisten ansiotulojen mukaan.

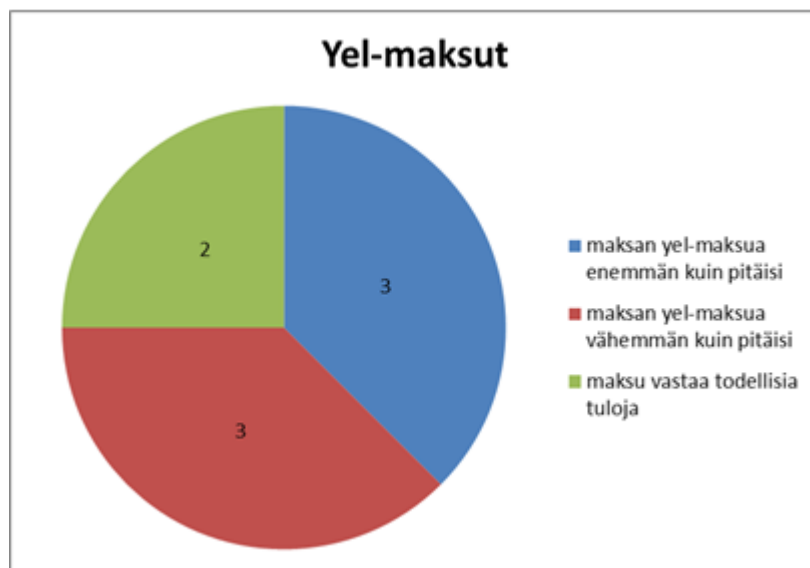
Yrittäjän Kela-korvaukset sairaus-jutut, äitiys ja muut menee maksetun yel-tason mukaan, ei todellisen ansiotulon ja siitä maksetun ennakonpidätyksen mukaan. Kela ja vakuutusyhtiö ovat aivan eri ”yritystä”, joilla ei pitäisi olla mitään tekemistä keskenään

Käytännössä yrittäjä voi ja sen jopa pitääkin kikkailla yel-maksun kanssa, mikäli suunnitelmissa on yrityksen lopettaminen tai vanhempainvapaa. Yrittäjän tulee vähintään puoli vuotta aikaisemmin nostaa yel-maksua niin korkealle kuin taloudellisesti on mahdollista, koska sen perusteella määräytyy Kelan maksamat korvaukset.

Vastanneista viisi ei ole ollut poissa töistä sairauden takia ja vastaavasti viisi yrittäjää ilmoitti olleensa töissä sairaana. Perusteena sairaana työskentelyyn yksi yrittäjä mainitsi juuri, että kun yrittäjä on poissa töistä tarkoittaa se yritykselle tulojen romahtamista. Sairauspäivärahaa oli yrittäjistä saanut ainoastaan yksi. Kyselyssä ei kuitenkaan ilmennyt kuinka moni oli hakenut sairauspäivärahaa. Niin ikään muiden tukien osalta jäi myös selvittämättä oliko muita tukia haettu, mutta ei myönnetty. Tulojen ehtymisen takia myös lomaa yrittäjät olivat pitäneet viimeisen 12 kuukauden aikana ainoastaan neljä viikkoa tai vähemmän. Kaksi vastanneista ilmoitti olleensa lomalla yli 7 viikkoa. Yksi yrittäjistä oli kyselyn aikana äitiyslomalla.

Yel-vakuutuksen lisäksi yrittäjillä oli muita säästöjä tai sijoituksia, ja ainoastaan kaksi vastanneista ilmoitti kuuluvansa vapaaehtoiseen työttömyyskassaan. Kolme yrittäjistä maksoi ainoastaan yel-vakuutusmaksua. Yel-maksua yrittäjät maksoivat pääosin työtuloa vastaavan määrän, mutta myös korkeampaa yel-maksua maksavia oli kolme kahdeksasta vastaajasta. Vastaavasti myös pienempää maksua maksoi kolme vastaajaa kahdeksasta. Osa perusteli korotettua maksua aloittavan

yrittäjän alennetulla maksulla, joka myönnetään ensimmäisten 48 kuukauden ajan. Alennuskauden loputtua yrittäjä ilmoitti laskeneensa maksun määrää vastaamaan todellisia työtuloja. Korotettua yel-maksua maksava yrittäjä kerryttää eläkettä hieman enemmän. Mutta kaikki Kelan maksamat joko vanhemmuuteen, työttömyyteen tai sairauteen liittyvät päivärahat määräytyvät verotuksessa todetun edellisen vuoden työtulon perusteella, eivätkä siten vaikuta pidemmällä aikavälillä. Kelaa voi pyytää laskemaan päivärahan myös päivärahakautta edeltävien kuuden kuukauden työtulojen perusteella, mikäli työtulo on vuosituloksi muutettuna 20 % suurempi kuin verotuksessa todettu työtulo. (Kela 2015) Mikäli yrittäjä ilmoittaa itsensä työttömäksi työnhakijaksi on hänen sitä ennen lopetettava yritystoiminta kokonaan. Yrittäjä on työtön vasta, kun hän on lopettanut yritystoiminnan. Yrittäjätoiminta voi päättyä yrityksen myyntiin, purkamiseen, konkurssiin, selvitystilaan tai avioeroon. (Hyrkkänen 2009) Toisin sanoen hetkellinen työttömyys esimerkiksi kausivaihteluiden takia ei yrittäjänä ollessa ole mahdollista. Työttömyyskassa katsoo yrittäjän työttömäksi myös jos toiminta on ollut keskeytyneenä yli neljä kuukautta.

Kuvio 11. Yel-maksujen jakautuminen.

Kuvion 11 perusteella voidaan todeta kuinka erilaisilla yrittäjät voivat yel-maksuja määritellä ja maksaa. Usea vastaaja oli hyvin turhautunut yel-maksujen määräytymisperusteista ja maksujen määrästä. Järkevämmäksi koettiin vapaaehtoisten vakuutusmaksujen maksaminen tai sijoittaminen muihin

sijoituskohteisiin. Vastanneista ainoastaan kolme maksoi pelkästään yel-maksua ja muilla kyselyyn vastanneista oli joko kiinteistö-, tai rahastosijoituksia sekä muita säästösuunnitelmia.

Yrittäjäneläkemaksujen vaikutusta sosiaaliturvaan ja eläkkeeseen on tutkinut myös Tuula Haapala 2012 opinnäytetyössään Kartoitus yrittäjän eläkevakuutuksesta ja alivakuuttamisesta. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään mistä yrittäjän alivakuuttaminen johtuu. Mielestäni tutkimuksen tiedollinen anti oli samaa kuin mitä vakuutusyhtiöiden mainoslauseissa. ”Yel-turvaa eläkkeesi, yel-maksun perusteella määräytyy työttömyys-, sairaus- ja vanhempainraha!” Etsittäessä tietoa yrittäjäneläkevakuutuksesta, saadaan pääosin tietoa siitä, mitä yel-vakuuttamisella saadaan ja hyödytään, mutta ei konkreettista tietoa siitä mitkä sosiaaliturvan kustannukset yrittäjälle ovat. Yrittäjälle yel-maksu on vuosittain vaihtuva prosenttiluku, ei muuta. Uusille yrittäjille Yel-maksua mainostetaan aloittavan yrittäjän 48 kuukauden alennuskauden avulla. Mielestäni on hyvin perusteltua kritisoida vakuuttamisen kustannuksia. Itse teen työtä päivittäisen elantoni turvaamiseksi. Tulot, jotka kuukausittain ansaitseen, tulevat myös kuukausittaiseen tarpeeseen. Tämän hetkiselä yrittäjäneläkejärjestelmällä yrittäjä puolittain tai jopa kokonaan, asetetaan tilanteeseen, jossa hänen on valittava tarvitseeko hän työllään ansaitsemansa rahat nyt vai odottaako hän, että sairastuu, joutuu työttömäksi vai odottaako päivää, jolloin pääsee eläkkeelle, jotta voi nauttia edes osittain 30 vuotta sitten työllään ansaitsemansa rahat?

Yel-maksua on maksettu vuodesta 1970 alkaen, jolloin maksu oli viisi prosenttia työtulosta. Nyt 46 vuotta myöhemmin maksuprosentti on 23,6 % (2016), eikä prosentti ole tänä aikana laskenut merkittävästi kuin neljä kertaa 1980-luvun alussa ja silloinkin vajaan prosenttiyksikön verran. (Eläketurvakeskus 2016.) Historiaan peilaten, ei tämä maksuprosentti tule jatkossa laskemaan vaan nousemaan, jolloin yrittäjiä taas koetellaan. Nähtäväksi jää miten se vaikuttaa hintoihin, kysyntään ja työllistymiseen. Yrittäjän eläkemaksun määräytymisprosentin määrittelee vuosittain Sosiaali- ja terveysministeriö.

4.7 Arvonlisäveron merkitys kannattavuuteen

Suomessa on ollut myös alv-kokeiluja ja niistä viimeisin koski palvelualaa ja hiusyrittäjiä. Tämän perusteella arvonlisäverossa tulisi käyttää alempia veroportaita juuri pienille yrityksille sekä yksinyrittäjille ja suhteuttaa työllistymisestä aiheutuvat kulut yrityksen kokoon nähden. Alennetun arvonlisäveron kokeilu sijoittui vuosille 2007 - 2011. Tällä ajalla hiusyrittäjien alv oli 8 prosenttia. Tutkimuksen suoritti tutkija Tuomas Holopainen Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta (VATT). Kokeilun tarkoituksena oli lisätä palveluiden kysyntää ja työllisyyttä sekä vähentää harmaata taloutta halvempien hintojen avulla. (VATT 2010.) Ongelmaksi muodostui tutkimuksen ja kokeilun tulosten tulkinta, jossa näkemykset erosivat toisistaan täysin. Oliko tutkija Holopainen perehtynyt tutkimuskohteeseen ja sen taustoihin riittävän hyvin? Kampaamopalveluille astui voimaan liikevaihtovero 22 % vuonna 1994, jolloin hintoja olisi pitänyt nostaa. Silloin elettiin muutenkin taloudellisesti vaikeaa aikaa, joten 22 % hintojen korotus olisi saattanut tyrehtyttää myynnin joko täysin tai osittain. Tämän takia moni yrittäjä jätti hintojen noston tekemättä. Kun alennettu alv-kokeilu alkoi vuonna 2007, odotettiin hintojen laskevan merkittävästi. Holopaisen mukaan näin ei käynyt eikä työllisyyskään merkittävästi lisääntynyt. Tästä tutkija veti johtopäätöksen, että alennetulla arvonlisäverolla ei ole vaikutusta. Asian näki toisin Suomen hiusyrittäjien ry:n toiminnanjohtaja Arja Laurila, joka kommentoi tutkimuksen tulosta Suomen yrittäjien julkaisussa 2.11.2011. Hänen mukaansa vuosina 2007–2008 hiusalan henkilöstö lisääntyi 1197 henkilöllä ja ongelmaksi muodostui ennemminkin pula ammattitaitoisesta henkilökunnasta. Uusia yrityksiä tai toimipaikkoja perustettiin tuolloin 773 kappaletta. Lisäksi yrityksistä 90 prosenttia ilmoitti tuolloin palkanneensa uutta henkilökuntaa. (Suomen yrittäjät 2010.) Kokeilun päätyttyä ja arvonlisäveron astuttua voimaan täysimääräisenä vuonna 2012, todettiin jopa yli 1000 kampaamoalan yrittäjän lopettaneen toimintansa kannattamattomana. Tosin tästä on hankalaa saada täysin aukotonta tilastotietoa kuten Hiusyrittäjät Ry:n toiminnanjohtaja Arja Laurilan toteaa Taloussanomien julkaisussa: ”Kampaamoalan konkurssit eivät yleensä näy tilastoissa, koska suurin osa on toiminimiyrittäjiä”. (Taloussanomien 9.5.2014.) Samaan hengenvetoon Arja Laurila toteaa ainoana ratkaisuna tilanteen korjaamiseksi olevan verokannan

alentamisen 14 prosenttiin. Arvonlisäveron tuoman kustannuksen siirtäminen täysimääräisenä kuluttajahintoihin johti siihen, että asiakkaiden käyntiväli harveni eli käytännössä myynti kärsii hinnankorotuksesta.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimustyössä ilmeni selvästi yrittämisen into ja halu työllistää itsensä, mutta sen vastapainona liian kovat kustannukset. Mielestäni Suomessa kannustetaan yrittäjyyteen lähinnä puheissa eikä käytännössä. Nyt yrittäjältä puuttuu se tuki, jota se tarvitsee, jotta yrittäminen on kannattavaa ja mielekästä, ja jotta yrityksellä on edellytykset selviytyä sekä kasvumahdollisuuksia. Nyt ankara verotus ja suuret sivukulut, sekä – maksut rankaisevat yrittäjää. Aloittavan yrittäjän kuherruskuukausi loppuu viimeistään silloin, kun yel-maksut iskevät täysimääräisenä ja mahdollisen starttirahan maksu loppuu.

5.1 Mikroyrittäjyyden kannattavuus Suomessa

Tässä opinnäytetyössä esitettyjen laskelmien perusteella mikroyrittäminen kannattaa ainoastaan sivutoimisena, palkkatyön ohella siten, että tulot jäävät alle arvonlisävero-velvollisuuden. Yli 35 000 € vuosityötulon yritystoiminta, maltillisella Yel-maksulla, voi yrityksen toimialasta riippuen tuoda yrittäjälle kohtuullisen nettotulon. Mikroyrityksen ja lähinnä yksinyrittämisen kohdalla ei yhtiömuodolla ole suurta merkitystä. Yksinkertaisin ja halvin perustettava yhtiömuoto on toiminimi.

Mikroyrittämisen kannattavuutta voi tarkastella myös lähestymällä asiaa yhteiskunnan määritelmien kautta. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön laskelmien ja esitysten sekä toimeentulolain perusteella on yksinelävän ihmisen toimeentulon raja vuonna 2016 määritelty olevan 485,50 euroa kuukaudessa. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2016.) Kun tähän laskelmaan lisätään vielä asumiskulu, joka aiemmissa laskuissa on mainittu olevan 600 euroa kuukaudessa, saadaan toimeentulotukilaskurilla vähimmäisnettotulo, jolla aikuisen ihmisen lasketaan tulevan toimeen ilman tukia. Vuonna 2016 tulee tämä verojen jälkeen käteen jäävä summa olla n. 1235 euroa kuukaudessa. Tämän määritelmän mukaan voidaan karkeasti laskea pienyrittämisen kannattavuutta. Taulukossa 9A on laskettu työtulon raja, jolla yksinelävä aikuinen tulee toimeen ilman tukia. Tulos saadaan vähentämällä kuukauden työtulosta yel-maksu sekä tulonhankkimiskulut.

Jäljelle jäävästä netto työtulosta on vähennetty ansiotuloveron osuus 20 % verokannan mukaan. Laskelmassa ei ole mukana arvonnäisäveron kustannuksia.

Taulukko 9A. Toimeentulonmääritelmä 2016, arvonnäisävero 0 %

Yel-maksuperuste/kk	2 000,00 €	Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo brutto		2 520,00 €	30 240,00 €
Yel-maksu	23,6 %	472,00 €	5 664,00 €
Arvonnäisävero	0 %	- €	- €
Tulonahankkimis kulut	20 %	504,00 €	6 048,00 €
Tulonahankkimis kulut alv 0%	0 %	504,00 €	6 048,00 €
Työtulo netto		1 544,00 €	18 528,00 €
Peruspäiväraha		- €	- €
Pääomatulovero	30 %		- €
Ansiotulovero	20 %	308,80 €	3 705,60 €
Tyel	5,70 %	- €	- €
Tvak	1,15 %	- €	- €
Nettotulo		1 235,20 €	14 822,40 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €
Asumistuki		- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 235,20 €	14 822,40 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		635,20 €	7 622,40 €
Maksettuja veroja yht.		308,80 €	3 705,60 €

Taulukossa 9B, on mukaan laskettu myös yritystoiminnan myyntiin sekä tulonhankkimiskuluihin liittyvä arvonnäisävero 24 %, vähennyksineen. Myyntien arvonnäisäverosta on vähennetty tulonhankkimiskulujen arvonnäisäveron osuus. Verotus on suoritettu ainoastaan ansiotuloverona, 20 % verokannan mukaan. Yel-työtuloksi on ilmoitettu eläkevakuutusyhtiöiden suosittelema keskiarvoinen työtulo, joka vuonna 2016 on 24 000€ vuodessa eli 2 000€ kuukaudessa. (Ilmarinen 2016; Varma 2016; Eläketurvakeskus 2016.)

Laskelmista saa hyvin kuvan siitä, mitä yrittäminen taloudellisesta näkökulmasta katsottuna todellisuudessa vaatii. Tämän vuoksi jokaisen, joka yrittäjyyttä

harkitsee, tulee punnita omia taloudellisia tavoitteitaan ja kannattavuuslaskelmiaan ennen yrittäjäksi ryhtymistä.

Taulukossa 1 kuvattu kannattavuuslaskelma on ainoastaan teoriaa ja on vain lähtökohta siihen, miten yritystoiminnan kannattavuutta voidaan laskea.

Todellisuudessa laskelmasta puuttuvat kaikki ne kulut, jotka rasittavat yritystoimintaa eniten.

Taulukko 9B. Toimeentulonmääritelmä 2016, sisältäen arvonlisäveron 24 %

Yel-maksuperuste/kk	2 000,00 €	Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo brutto		3 316,00 €	39 792,00 €
Yel-maksu	23,6 %	472,00 €	5 664,00 €
Arvonlisävero	24 %	795,84 €	9 550,08 €
Tulonahankkimis kulut	20 %	663,20 €	7 958,40 €
Tulonahankkimis kulut alv 0%	24 %	504,03 €	6 048,38 €
Työtulo netto		1 544,13 €	18 529,54 €
Peruspäiväraha		- €	- €
Pääomatulovero	30 %	- €	- €
Ansiotulovero	20 %	308,83 €	3 705,91 €
Tyel	5,70 %	- €	- €
Tvak	1,15 %	- €	- €
Nettotulo		1 235,30 €	14 823,63 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €
Asumistuki		- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 235,30 €	14 823,63 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		635,30 €	7 623,63 €
Maksettuja veroja yht.		945,50 €	11 345,97 €

Pienyrittäjällä on kuitenkin mahdollisuus arvonlisäverovelvollisuuden alarajaan liittyvään veronhuojennukseen. Huojennuksen määrä riippuu yrityksen liikevaihdosta. Huojennuksen voivat saada kaikki arvonlisäverovelvolliset yritysmuodosta riippumatta. Mahdollisuus huojennettuun arvonlisäverotukseen on silloin kun tulot jäävät alle 30 000 euroa vuodessa. (Verohallinto 2016.)

Yrittäjä on kokonaan vapautettu arvonlisäverosta mikäli tulot jäävät alle 10 000 euroa vuodessa.

Yrittäjän vaikutusmahdollisuudet oman yritystoimintansa kannattavuuteen ovat verotuksen osalta marginaaliset. Tämän takia moni yrittäjä tinkiikin juuri yel-maksusta maksamalla pienempää yel-maksua kuin mitä todelliset työtulot ovat.

Teettämäni kyselyyn osallistuneelle hiusyrittäjälle (yksinyrittäjä), on Eläketurvakeskus vuonna 2014 määritellyt keskiarvoisen vuosityötulon 22 000-23 500€ eli keskiarvona 1854 € kuukaudessa. (Ohje yrittäjän työtulon määrittämiseksi, Eläketurvakeskus 2014.) Taulukossa 9C on verrattuna toimeentulo, mikäli hiusyrittäjä ilmoittaa työtulona 1854 € kuukaudessa. Laskelmasta ilmenee mitkä tulee todellisten työtulojen olla, jotta yrittäjä ”saavuttaa” Suomessa määritellyn toimeentulorajan.

Taulukko 9C. Toimeentulonmääritelmä 2016, hiusyrittäjä

Yel-maksuperuste/kk	1 854,00 €	Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo brutto		3 259,00 €	39 108,00 €
Yel-maksu	23,6 %	437,54 €	5 250,53 €
Arvonlisävero	24 %	782,16 €	9 385,92 €
Tulonahankkimis kulut	20 %	651,80 €	7 821,60 €
Tulonahankkimis kulut alv 0%	24 %	495,37 €	5 944,42 €
Työtulo netto		1 543,93 €	18 527,14 €
Peruspäiväraha		- €	- €
Pääomatulovero	30 %		- €
Ansiotulovero	20 %	308,79 €	3 705,43 €
Tyel	5,70 %	- €	- €
Tvak	1,15 %	- €	- €
Nettotulo		1 235,14 €	14 821,71 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €
Asumistuki		- €	- €
Nettotulot yhteensä		1 235,14 €	14 821,71 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		635,14 €	7 621,71 €
Maksettuja veroja yht.		934,51 €	11 214,16 €

Tarkemmassa haastattelussa selvisi, että hiusyrittäjän työtulot eivät ole koskaan, tai erittäin harvoin yli 3000 € kuukaudessa. Käytännössä kuukausitulo on lähellä Eläketurvakeskuksen antamaa ohjeellista työtuloa, mutta ei huomioi kausi- ja

sesonkivaihteluita. Tämän vuoksi yrittäjä onkin määritellyt yel-maksun perusteeksi yel-maksun alarajan 7557,18 € vuodessa ja todellinen työtulo on keskiarvoltaan 1800 € kuukaudessa. Tämän pohjalta voidaan tehdä hiusyrittäjälle todellisuutta vastaava laskelma 9D.

Taulukko 9D. Hiusyrittäjän tulolaskelma

Yel-maksuperuste/kk	629,76 €	Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo brutto		1 800,00 €	21 600,00 €
Yel-maksu	23,6 %	148,62 €	1 783,48 €
Arvonlisävero	24 %	432,00 €	5 184,00 €
Tulonahankkimis kulut	20 %	360,00 €	4 320,00 €
Tulonahankkimis kulut alv 0%	24 %	273,60 €	3 283,20 €
Työtulo netto		945,78 €	11 349,32 €
Peruspäiväraha		- €	- €
Pääomatulovero	30 %		- €
Ansiotulovero	20 %	189,16 €	2 269,86 €
Tyel	5,70 %	- €	- €
Tvak	1,15 %	- €	- €
Nettotulo		756,62 €	9 079,46 €
Isyys/äitiyspäiväraha		- €	- €
Toimeentulotuki		- €	- €
Asumistuki		€	- €
Nettotulot yhteensä		756,62 €	9 079,46 €
Vuokra	600,00 €	600,00 €	7 200,00 €
Tulo vuokran jälkeen		156,62 €	1 879,46 €
Maksettuja veroja yht.		534,76 €	6 417,06 €

Laskelmasta käy ilmi, että yrittäjän nettotulot ovat ainoastaan reilut 200 € suuremmat kuin verottajalle tilitettävät kulut. Tähän samaan asiaan reagoi myös toinen kyselyyni vastannut yrittäjä.

Ensisijaisesti yrittäjän tulee pystyä maksamaan itselleen palkkaa, sitten vasta yhteiskunnalle veroja.

Hiusyrittäjä on kuitenkin sitkeästi päättänyt työllistää itsensä ja rakastaa itse työtään, mutta raskaana hän kokee juuri kohtuuttomat kulut, joita yrittäminen pitää sisällään. Hiusyrittäjä saa tällä hetkellä tulojen lisäksi muita tukia, koska on

myös yksinhuoltaja. Ilman näitä tukia yrittämisen tuomat tulot eivät riittäisi tarvittavaan toimeentuloon ja hänen olisi lopetettava yritystoiminta kannattamattomana. Siitäkin huolimatta, että hänellä on tällä hetkellä laaja asiakaskunta ja kohtuulliset bruttotulot. Tämä osaltaan osoittaa sen, että yel-tuloa ei voi määrittää todellisista työtuloista, vaan jokaisen yrittäjän tulee maltillisesti itse arvioida työtulon suuruus ottaen huomioon mahdolliset kausivaihtelut.

Yrittäjän lakisääteinen sosiaaliturva on Suomessa vähintäänkin kyseenalainen ja perustuu olettamukseen, että yrittäjä ei koskaan sairastu, vaan tekee töitä eläkeikään asti ja vähän päälle. Yrittäjällä ei myöskään ole vuosilomia tai lomarahoja, kuten palkansaajalla. Yrittäjän on säästettävä kuukausittain, mikäli haluaa viettää palkallista loma. Mutta myös loma-ajalta on maksettava ennakkoverot sekä yel-maksut. Yel-vakuutuksesta koituvat maksut ovat kohtuuttomat suhteutettuna saatavaan hyötyyn. Tästä johtuen yrittäjät eivät yleensä ole ”sairaana”, koska yrityksen tulot romahtavat yrittäjän ollessa pois työstä eikä sairauspäiväraha riitä korvaamaan menetettyjä tuloja. Toisin kuin yrittäjälle, ovat sairauspäivät palkansaajalle tällä hetkellä palkallisia. Tosin Suomen hallitus kaavaili syksyllä 2015, että ensimmäiset sairauspäivät olisivat palkansaajilla myös palkattomia. Päätöstä asian suhteen ei ole vielä kuitenkaan tehty.

Hallituksen suurimpana huolenaiheena vaikuttaisi ennemminkin olevan saatavien verotulojen määrä, kuin niillä mahdollistettava hyvinvointi. Tasaamalla verotusta palkansaajien ja yrittäjien välillä tai tukemalla pienyritystoimintaa verotuksellisesti voitaisiin Suomeen mahdollisesti saada enemmän yrityksiä, joissa työllistyisi useampi henkilö kuin pelkkä yrittäjä, ja sitä kautta vähentää työttömyyttä ja siitä aiheutuvia kustannuksia. Tällä hetkellä yrittäjään kohdistuvat maksut ovat niin suuret eivätkä korkeat palkkakustannukset työnantajakuluineen houkuttele palkkaamaan yritykseen työntekijöitä.

5.2 Kehittämissuhteet

Suurin mikroyrityksen kannattavuutta ja työllistymistä parantava tekijä olisi arvonlisäveron porrastaminen ja suhteuttaminen työtulojen mukaan. Tällä hetkellä

arvonlisäveroa ei peritä mikäli tulot jäävät alle 10 000 euron ja verohuojennukseen oikeuttava tuloraja on 30 000€. (Verohallinto 2016.) Mahdolliset palautukset veroista saa takautuvasti vasta verokauden päätyttyä. Tämän sijaan tulisi arvonlisävero laskea pienituloisten yrittäjien, joiden työtulo on 10 000€ - 30 000 € vuodessa, osalta alempaan veroluokkaan, joka vuonna 2016 on 14 %. Vero tulisi kuitenkin minimissään laskea 20 prosenttiin. Alennettuun veroluokkaan kuuluvat tällä hetkellä elintarvikkeet, rehu, ravintola- ja ateriapalvelut. (Verohallinto 2016.) Samaan hengenvetoon tulisi muuttaa pakollisen yrittäjän eläkemaksun määrää nykyisestä 23,6 prosentista, työtulojen mukaan portaittain muuttuvaksi tai liukuvaksi prosentiksi, kuten maatalousyrittäjien eläkevakuutuksessa (Myel). Ongelmana tässä on, että Suomessa byrokratia on liian hankala ja hidas ja jopa haluton, jotta muutoksia saataisiin aikaan. Parannusta Suomen talous- ja työllisyystilanteeseen ei saada kiristämällä veroja, jos samaan aikaan veronmaksajat kaikkoavat työmarkkinoilta tai jos yksityisyrittäminen on tehty taloudellisesti niin raskaaksi, että se ei kannusta eikä kannata. Tarjoaahan Suomen sosiaaliturva myös vaihtoehdon olla tekemättä mitään.

Verotuksen osalta muutoksia tulisi harkita, jos sillä saadaan pidemmällä aikavälillä muutoksia aikaan työllistymisen näkökulmasta. Näillä muutoksilla ei tulisi ensi sijaisesta odottaa pienyrittäjiltä hinnanalennuksia, koska suurin osa pienyrittäjistä sinnittelee jo nyt palkkakuopassa ja elävät ”köyhyysrajan” alapuolella. (Vrt. hiusyrittäjä) Veromuutoksilla ja eläkemaksujen järjeistämällä, voidaan ennemminkin odottaa ihmisten työllistävän itsensä nykyistä paremmin ja samalla muutos kannustaisi pienyrittämistä. Lisäksi hyvällä liiketoiminnalla se voi mahdollistaa myös työntekijän palkkaamisen, mutta se vaatisi lisäksi ammattiliittojen osalta myös paikallisen sopimisen mahdollisuutta.

Sen sijaan, että valtio panostaa nyt rahallisesti verotarkkailuun pienyrittäjien keskuudessa (pitserioiden ratsiat, kampaamojen sekä taksiyrittäjien verotarkkailu), voisi se mahdollistaa laillisen ja ennen kaikkea kannattavan sekä kannustavan yrittämisen maltillisemmalla verotuksella. Tosiasia on juuri se, että nykyisillä kustannuksilla pienyrittäminen on todella haastavaa ja sen takia moni yrittäjä on ”pakotettu” tekemään töitä myös harmaana maksamatta veroja. Vaihtoehtona on

yrittäjätoiminnan lopettaminen ja siirtyminen joko sosiaaliturvan piiriin tai hakemalla palkkatyötä.

Taulukoissa 10A, 10B, 10C, on laskettu mikä vaikutus arvonlisävero- sekä yel-maksuprosentin pienentämisellä olisi niin verottajan, eläkevakuutusyhtiön kuin yrittäjän kannalta.

Taulukko 10A. Laskelma alv:n ja yel-maksun vaikutuksesta nettotyötuloon

Nykyinen malli		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo		2 500,00 €	30 000,00 €
Yel-maksu	23,6 %	590,00 €	7 080,00 €
Arvonlisävero	24 %	600,00 €	7 200,00 €
Tulohankkimiskulut	20 %	500,00 €	6 000,00 €
Tulohankkimiskulut alv 0 %	24 %	380,00 €	4 560,00 €
Työtulo netto		930,00 €	11 160,00 €
Vaihtoehto A		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo		2 500,00 €	30 000,00 €
Yel-maksu	20,0 %	500,00 €	6 000,00 €
Arvonlisävero	20 %	500,00 €	6 000,00 €
Tulohankkimiskulut	20 %	500,00 €	6 000,00 €
Tulohankkimiskulut alv 0 %	24 %	380,00 €	4 560,00 €
Työtulo netto		1 120,00 €	13 440,00 €
Vaihtoehto B		Yrittäjä kk	Yrittäjä vuosi
Työtulo		2 500,00 €	30 000,00 €
Yel-maksu	23,6 %	590,00 €	7 080,00 €
Arvonlisävero	14 %	350,00 €	4 200,00 €
Tulohankkimiskulut	20 %	500,00 €	6 000,00 €
Tulohankkimiskulut alv 0 %	24 %	380,00 €	4 560,00 €
Työtulo netto		1 180,00 €	14 160,00 €

Taulukossa 10B on arvonlisävero laskettu 20 prosenttiin ja yel-maksu niin ikään 20 prosenttiin. Tämä muutos toisi yrittäjälle reilun 20 prosentin nettotyötulon parannuksen.

Taulukko 10B. Alv ja Yel-maksun laskemisen yhteisvaikutus

	Arvonlisävero 24 % → 20 %	Yel 23,6 % → 20 %	Yrittäjä Työtulo nto
Nykyinen	600,00 €	590,00 €	930,00 €
Vaihtoehto A	500,00 €	500,00 €	1 120,00 €
Erotus €	100,00 €	90,00 €	190,00 €
Muutos %	16,67 %	15,25 %	20,43 %

Taulukossa 10C on arvonlisävero laskettu alemman veroluokan mukaan. Yel-maksu peruste on pidetty ennallaan. Tämä muutos parantaisi yrittäjän tulosta yli 26 prosenttia.

Taulukko 10C. Arvonlisäveron alennettu luokka 14 %

	Arvonlisävero 24 % → 14 %	Yel 23,6 %	Yrittäjä Työtulo nto
Nykyinen	600,00 €	590,00 €	930,00 €
Vaihtoehto B	350,00 €	590,00 €	1 180,00 €
Erotus €	250,00 €	- €	250,00 €
Muutos %	41,67 %	0,00 %	26,88 %

5.3 Tutkimuksen luotettavuus, pätevyys ja käytettävyys

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tutkimuksen valideetti taas tarkoittaa tutkimuksen kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi ym. 2010, 231.) Tässä tutkimustyössä kyselyn sekä haastattelun kysymykset olivat muotoiltuja siten, ettei tulkinnan varaa syntyisi. Henkilökohtaisissa haastatteluissa vastaukset voitiin varmistaa todenmukaisiksi. Tutkimuksen käytettävyyden suurimpana hankaluutena on yrittämisen monimuotoisuus, jonka takia mitään hyvin yksiselitteistä johtopäätöstä ei yrittäjyyden kannattavuudesta voida vetää.

Jatkotutkimus on varmasti paikallaan kun lähitulevaisuudessa Suomen hallitus on saanut linjattua omat kilpailukykyä parantavat toimenpiteensä. Se miten hallitus jatkossa määrittelee yritysverotuksen Suomessa ja miten se ottaa huomioon pienyrittämisen, voi tulevaisuudessa helpottaa pienyrittäjien ahdinkoa. Tämän hetken (huhtikuu 2016) Työ- ja elinkeinoministeriön esityksessä pienyrittäjille

myönnettäisiin 5 prosentin veroalennus eli verotettavaksi ansiotuloksi laskettaisiin ainoastaan 95 prosenttia todellisesta nettotulosta. Todellisuudessa verojen jälkeen yrittäjän käteen jäävä palkka ei parane kuin 2 prosenttia. Suunta on hallituksella silti oikea, mutta vaatii silti vielä lisää samansuuntaisia muutoksia ja parannuksia.

6 YHTEENVETO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia mikroyrittämisen kannattavuutta Suomessa. Tarkoituksena oli löytää konkreettisia vastauksia siihen, mistä yrittäjän kustannukset syntyvät ja miten yrityksen kannattavuutta voidaan laskea. Lisäksi tutkimuksessa käsiteltiin yrittäjän sosiaaliturvaa. Teoriaosan tarkoituksena oli tuoda esiin mitä yleisesti kannattavuudesta on kirjoitettu. Teoriaosan pohjana käytettiin alan kirjallisuutta. Tutkimus suoritettiin kyselyn sekä haastattelujen avulla. Tutkimustyön tuloksena voidaan todeta, että yrittäjyys on kaikkea muuta kuin tavaran tai palvelun myymistä ja sitä kautta itsensä elättämistä.

Tutkimusprosessin aikana selvisi asia, joka olennaisesti vaikuttaa yrityksen perustamiseen ja ennen kaikkea yrityksen kannattavuuteen. Yrittäjäksi ryhtyvän tai sitä harkitsevan tulee olla hyvin perehtynyt Suomen lakiin siltä osin kuin se koskettaa kaupankäyntiä tai yrityksen perustamista. Näistä mainitakseni osakeyhtiölaki, yrittäjän eläkelaki, ennakoperintälaki, tuloverolaki. Tämän lisäksi kaikki verotukseen niin henkilö- kuin yritysverotukseen liittyvät määritelmät tulee olla hyvin hallinnassa. Kyselyn ja haastattelujen tuloksista voidaan päällimmäisenä poimia yrittäjien kohtaama hankala byrokratia sekä yrittämiseen kohdistuvat korkeat kustannukset. Yrittäjän sosiaaliturva on niin ikään heikompi kuin palkansaajan. Sosiaaliturvaan oikeuttavat ehdot ovat tiukemmat ja kustannukset korkeammat kuin palkansaajalla. Haastattelun tulokset toivat selkeästi esiin pienyrittäjien tyytymättömyyden sosiaaliturvaan. Päällimmäisenä mieleen jäi tutkimuksen aikana kyselyyn osallistuneen yrittäjän konkurssi.

Opinnäytetyö oli kokonaisuudessaan hyvin valaiseva prosessi, joka avasi silmät todellisuuteen koskien yrittämistä. Opinnäytetyössä esitettyjen laskelmien ja tutkimusprosessin tuloksena voin omalta osalta todeta, että en aio ryhtyä kokopäiväiseksi mikroyrittäjäksi. Kysymykseen voisi lähitulevaisuudessa tulla korkeintaan sivutoiminen yrittäjyys, mutta siten, että tulot jäävät alle arvonlisäverovelvollisuuden ja mielellään myös yrittäjäeläkelain ulkopuolelle. Kokopäivätoimista yrittäjyyttä voin harkita vasta sitten, kun verotus on inhimillisempi eikä yrittäjää rankaiseva. Ja lisäksi kun yrittäjäeläkelaki ja sen maksuperusteet ovat oikeassa suhteessa yrittäjän työpanokseen.

LÄHTEET

Alhola K, Lauslahti S. 2000. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. 1.painos.
Porvoo: Wsoy

Andersson J-O, Ekström C, Gabrielsson A. 2001. Kannattavuussuunnittelu ja -
laskenta. 3.uudistettu painos. Juva: Wsoy

Buuri, Hanna 2014 opinnäytetyö, Samk. Saatavissa.

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/72423/Buuri_Hanna.pdf?sequence=1

Eklund I, Kekkonen H. 2011. Toiminnan kannattavuus. 1.painos. Helsinki:
WsoyPro

Eläketurvakeskuksen raportteja 2015. Yrittäjien lakisääteinen eläketurva.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129598/Yrittajien_lakisaateinen_elaketurva_tyourat_tyotulot_ja_rahointus.pdf?sequence=1

Eläketurvakeskus 2015a. Yrittäjän työtulo-ohje 2014 Saatavissa:

https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/folder.faces?folder_id=200649

Eläketurvakeskus 2015b.

<http://www.etk.fi/fi/service/el%C3%A4kei%C3%A4t/634/el%C3%A4kei%C3%A4t>

Eläketurvakeskus 2015c. https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/document.faces?document_id=305035

Eläketurvakeskus 2015d. https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/document.faces?document_id=305452

Ennakkoperintälaki. Saatavissa:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961118>

Etera 2015<http://www.etera.fi/yrittaja/yel/yel-tyotulo>

Etera 2016 <http://www.etera.fi/yrittaja/yel/yel-tyotulo>

Haapala, Tuula 2012 opinnäytetyö, Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Saatavissa.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48211/Haapala_Tuula.pdf?sequence=1

Haapanen, Sinna 2015 opinnäytetyö, Laurea. Saatavissa.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/87959/Opinnaytetyo_Haapanen%202015.pdf?sequence=1

Hirsjärvi S, Remes P, Sajavaara P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi

Holm, P. 2010. Yrittäjäksi ryhtymisen taloudelliset kannustimet. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/File/04d9b217-af08-4632-84ab-b149973b4265/yritkyn.pdf>

Holopainen T. 2014. Yrityksen perustamisopas. 23. uudistettu painos. Porvoo:

Wsoy

Hyrkkänen, Raili 2009. Onko yrittäjien eläkevakuuttaminen kohdallaan?

Eläketurvakeskuksen keskustelunaloitteita. Saatavissa.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/129077/OnkoyrittajienelakevakuuttaminenkohdallaanYELtyotulontasotarkasteluaerinakokulmista.pdf?sequence=1>

Ilmarinen 2015. <https://www.ilmarinen.fi/siteassets/liitepankki/yrittaja/yrittajan-yel-vakuutus-2015.pdf>

Kansaneläkelaitos 2016a. http://www.kela.fi/kenelle_tyossaoloehto

Kansaneläkelaitos 2016b. http://www.kela.fi/yleinen-asumistuki_maara-ja-verotus

Kansaneläkelaitos 2016c.

<http://www.sosiaalikallega.fi/virtu.fi/laskurit/toimeentulotukilaskuri>

Leppiniemi J. 2008. Osakeyhtiö – varteen otettava vaihtoehto. Porvoo: Tietosykli

Mökkönen, Tuuli 2014 opinnäytetyö Laurea. Saatavissa.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/79955/Mokkonen_Tuuli.pdf?sequence=1

Nokelainen, Iri. 2011. Opinnäytetyö. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Saatavissa.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/30878/Nokelainen_Iri.pdf?sequence=1

Osakeyhtiölaki Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>

Patentti- ja rekisterihallinto 2015.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Saarela, Milla 2013 opinnäytetyö Lamk. Saatavissa.

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56783/Saarela_Milla.pdf?sequence=1

Seppänen, Jussi 2010 opinnäytetyö Lamk. Saatavissa.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20805/Seppanen_Jussi.pdf?sequence=1

Sosiaali- ja terveysministeriö 2015. Saatavissa:

<http://stm.fi/documents/1271139/1427058/Kuntainfo+12%2C+toimeentulotuen+perusosa+2016/977e4dd9-9eb9-408c-8947-fca4c2f3b48f>

Suomen yrittäjien työttömyyskassa 2015. <http://syt.fi/jaseneksi/jasenmaksut/>

Suomen yrittäjien työttömyyskassan vuosijulkaisu 2015. Saatavissa:

<http://www.e-julkaisu.fi/syty/2015/vuosijulkaisu/>

Suomen yrittäjät Ry 2015. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>

Suomen yrittäjät Ry 2015a. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/elinkeinonharjoittaja/>

Suomen yrittäjät Ry 2015b. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/palkkalaskuri/>

Suomen yrittäjät Ry 2015c. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomenyrittajat/a/tiedotteet/viidenness-korkeakouluopiskelijoiasta-aikoo-yrittajiksi>

Suomen yrittäjät Ry 2015d. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/a/vr/iso-muutos-luvuissa-ohjaako-verotus-jo-yrityksen-valinnassa>

Suomen yrittäjät Ry 2015e. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/elinkeinonharjoittajanverotus/>

Suomen yrittäjät Ry 2015f. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yrittajaihmisena/sosiaaliturvaopas/tyokyvyttomyys/muutos-yrittajan-sosiaaliturvaan/>

Suomen yrittäjät Ry 2015g. http://www.yrittajat.fi/File/2607a565-a8fb-4363-ac0d-dde42f55aa5c/SY_ksinyrittajaohjelma_2011_2015lowres.pdf

Suomen yrittäjät Ry 2015h. http://www.yrittajat.fi/File/31c34303-078d-4990-a869-38544cc568c2/SY_ksinyrittajakysely_2013.pdf

Suomen yrittäjät Ry 2015i. http://www.yrittajat.fi/File/f64a6586-a71e-4cbb-97c2-842ce0da6608/SY_pankkien_palvelumaksut_2013.pdf

Suomen yrittäjät Ry 2015j.
http://www.yrittajat.fi/yritystoiminnasta_luopuminen2008

Talouselämä 2013. <http://www.talouselama.fi/uutiset/70-pk-yrittajista-haluaa-eroon-lomarahoiasta-ja-pekkaspaivista-yrittajasanomat-tarkoittaa-vaistamattaisaista-devalvaatiota-3443284>

Talouselämä 2014. <http://www.talouselama.fi/uutiset/jopa-1000-parturia-lopettanut-toimintansa-he-vain-sulkevat-ovens-3456632>

Tilastokeskus 2015a.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__yri__aly/?tablelist=true

Tilastokeskus 2015b. <https://www.tilastokeskus.fi/til/aly/tau.html>

Tilastokeskus 2015c. http://www.stat.fi/til/yskp/2014/yskp_2014_2015-08-20_tie_001_fi.html

Tomperi S. 2013. Kannattavuus- ja kustannuslaskenta. 8. uudistettu painos. Porvoo: Edita

Tuloverolaki. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 2015.
http://www.vatt.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/news_3190_id/232

Verohallinto 2016a. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoerotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi\(26050\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoerotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi(26050))

Verohallinto 2016b. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulojen_verotus\(33675\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulojen_verotus(33675))

Verohallinto 2016c. [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Lahdeveron_kohteena_olevat_korkotulot\(25152\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Paaomatulot/Lahdeveron_kohteena_olevat_korkotulot(25152))

Verohallinto 2016d. [https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Tyonantajan_ja_tyontekijan_elake_ja_vaku\(35345\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Tiedotteet/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Tyonantajan_ja_tyontekijan_elake_ja_vaku(35345))

Verohallinto 2016e. [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Yritys_tyonantajan_a/Palkka_ja_tyokorvaus_verotuksessa\(34425\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Yritys_tyonantajan_a/Palkka_ja_tyokorvaus_verotuksessa(34425))

Verohallinto 2016f. https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Palkansaaja_vai_yrittaja

Verohallinto 2016g. https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus

Verohallinto 2016h. <http://www.vero.fi/fi->

FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Verovapaat_sosiaali-
tuet(25505)

Verohallinto 2016i. <http://www.vero.fi/fi->

FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Yritys_tyonantajana

Viitala R. & Jylhä, E. 2002. Menestyvä yritys; liiketoimintaosaamisen perusteet.
Helsinki: Edita.

Villa S, Ossa J, Saarnilehto A. Yritysmuodot; Toiminta, rahoitus ja verotus. 2007.
Helsinki; WsoyPro

www.summarum.fi

Yle uutiset 2013.

[http://yle.fi/uutiset/maksupaatteiden_kovat_kulut_ajavat_yrittajan_siirtymaan_kat-
eiskauppaan/6939595](http://yle.fi/uutiset/maksupaatteiden_kovat_kulut_ajavat_yrittajan_siirtymaan_kateiskauppaan/6939595)

Yle uutiset 2015.

[http://yle.fi/uutiset/takuuelakkeen_saa_tyota_tekematta_yrittaja_maksaa_300eur-
oa_kuussa_paastakseen_samaan/8171497](http://yle.fi/uutiset/takuuelakkeen_saa_tyota_tekematta_yrittaja_maksaa_300euroa_kuussa_paastakseen_samaan/8171497)

Henkilöhaastattelut.

Yrittäjä A 10.5.2015

Yrittäjä B 14.5.2015, 8.2.2016

Kansaneläkelaitos. Henkilöasiakaspalvelu Puhelinhaastattelu 8.9 2015

Verohallinto. Yritysassiakaspalvelu. Puhelinhaastattelu 10.9 2015

LIITTEET

Liite 1	Toiminimen perustamisilmoitus Y3
Liite 2	Osakeyhtiön perustamissopimus Y1
Liite 3	Elinkeinotoiminnan veroilmoitus
Liite 4	Kyselylomake
Liite 5	Teemahaastattelun runko

LIITE 1

	PERUSTAMISILMOITUS Yksityinen elinkeinonharjoittaja
---	---

Viranomaisen merkintöjä

Y3 Lomakkeella voit ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja vakuutusmaksuverovelvolliseksi. Ilmoita tällä lomakkeella tiedot myös ennakkoveroa varten.

Lähetä lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI

Yrityksen nimi (annetut toiminimet rekisteröidään alla olevassa järjestyksessä)		
Toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)		
Toinen nimivaihtoehto		Kolmas nimivaihtoehto

Kotipaikka (Suomessa oleva kunta) PRH	Ulkomaisen yrityksen kotivaltio VH	Jos elinkeinonharjoittaja on rekisteröity myös toiseen valtioon, ilmoita ulkomainen VAT- ja rekisterinumero

Muut mahdolliset toiminimet (täytä tarvittaessa)	
Rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)	
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta

Elinkeinoonharjoittajan henkilötiedot (täytä lisäksi henkilötietolomake)		
Elinkeinoonharjoittajan täydellinen nimi		
Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kieli ☐ suomi ☐ ruotsi	Kansalaisuus (jos ei Suomen)

Julkiset yhteystiedot (posti- tai käyntiosoite pakollinen)		
Yrityksen postiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro tai postilokero)	Postinumero	Postitoimipaikka
Yrityksen käyntiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro)	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	Faksi
Sähköposti	Kotisivun osoite	

Tilikausi	
Tilikausi (pp.kk - pp.kk)	Ensimmäisen tilikauden alkamis- ja päättymispäivä (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)

Yritys ilmoittautuu seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin		
PRH ☐ kaupparekisteri (mukaan kuitti käsittelymaksusta)	Verohallinto ☐ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☐ ennakkoperintärekisteri	☐ työnantajarekisteri (vain säännöllisesti palkkaa maksavat, ks. täyttöohje) ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri (ks. täyttöohje)

Y3

Yritys on perustettu yritysmuodon muutoksen seurauksena (ks.täyttöohje) Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Edeltäjän täydellinen nimi tai toiminimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomen)

Kaupparekisteriin ilmoitettava toimiala (kirjoita täydellinen toimiala, älä käytä toimialakoodeja)

Verohallintoon ilmoitettava päätoimiala (toimiala, jota yritys pääasiassa harjoittaa)

Elinkeinotoiminta aloitetaan myöhemmin (ei vaikuta kaupparekisterin rekisteröintiin, ks. käyttöohje)
☐ alkaen, pvm

Verohallinnolle lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (henkilö ja/tai yritys, esim. tilitoimisto)		
Nimi	Y-tunnus	
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

Kaupparekisterille lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (esim. asiamies)		
Henkilön ja yrityksen nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

KAUPPAREKISTERI: KIIREHTIMISPYyntö / REKISTERÖINTIAJANKOHTAA KOSKEVA PYyntö
Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja tästä poiketaan vain painavan syyn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.
☐ Ilmoitukseen liittyy erillinen perusteltu rekisteröintiajankohtaa koskeva pyyntö.

Lisätietoja

Täytä myös lomakkeen sivu 3, jos ilmoittaudut sivulla 1 arvonnäköverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai vakuutusmaksuverovelvolliseksi.

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa osoitteesta www.ytj.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

Y3

Verohallintoon ilmoitettava postiosoite		
☐ Merkitse rasti ruutuun, jos postiosoite on sama kuin sivulla 1 ilmoittamasi yleiseen käyttöön tarkoitettu osoite ☐ Muussa tapauksessa täytä osoitetiedot tähän.		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautuminen		
Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm	Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ostoista tai omasta käytöstä ☐ alkaen, pvm	Yritys ilmoittautuu EU-palvelumyynteistä ilmoituksenantovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm
Ulkomainen yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm	Ulkomainen yritys ilmoittautuu vain ilmoituksenantovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm	Ulkomainen kaukomyyjä ilmoittautuu verovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm
☐ Harjoittaa ainoastaan alkutuotantoa		

Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa Lisätietoja)		
Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja (AVL 12 ja 30 §, liitteeksi kopio vuokrasopimuksesta) ☐ alkaen, pvm	Vähäisen liiketoiminnan harjoittaja, yleishyödyllinen yhteisö tai uskonnollinen yhdyskunta (AVL 12.1 §) ☐ alkaen, pvm	Yhteisöhanke (AVL 26 f §) ☐ (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)
Ulkomainen elinkeinonharjoittaja (AVL 12.2 §) ☐ alkaen, pvm	Ulkomainen kaukomyynti (AVL 63 a §) ☐ alkaen, pvm	Alkutuottaja hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm

Yritys ei ole arvonlisäverovelvollinen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa lisätietoja)		
☐ Vähäinen toiminta (AVL 3 §) ☐ Terveys- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §) ☐ Sosiaalihuoltopalvelut (AVL 37 §) ☐ Koulutuspalvelut (AVL 39 §)	☐ Rahoituspalvelut (AVL 41 §) ☐ Vakuutuspalvelut (AVL 44 §) ☐ Esiintymispalkkiot tai tekijänoikeuskorvaukset (AVL 45 §) ☐ Kiinteistön luovutukset (AVL 27 §)	☐ Yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdyskunnan arvonlisäveroton toiminta (AVL 4-5 §) ☐ Muu veroton toiminta, mikä?

Vakuutusmaksuverovelvollisuutta koskevat tiedot
Yritys ilmoittautuu vakuutusmaksuverovelvolliseksi ☐ alkaen, pvm

Kirjanpidon muoto
☐ yhdenkertainen kirjanpito ☐ kahdenkertainen kirjanpito

Palkanmaksua koskevat tiedot	
Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi ☐ alkaen, pvm	Yritys ilmoittautuu merityötuloa maksavaksi työnantajaksi ☐ alkaen, pvm

Oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksujaksoa koskevat tiedot (Täytä kohta vain, jos toiminnan aloittamisvuoden liikevaihto on 50 000 euroa tai vähemmän ja yritys haluaa neljännesvuoden tai vuoden pituisen ilmoitus- ja maksujakson. Lisätietoja on täyttöohjeen sivuilla 12-13). Kuluvan kalenterivuoden liikevaihto (liikevaihtoon luetaan kaikki yrityksen Suomessa ja ulkomailla tapahtuva myynti) _____ euroa Jos yritys haluaa lyhyemmän ilmoitus- ja maksujakson kuin mihin liikevaihto oikeuttaisi, rastita ilmoitus- ja maksujakson pituus. ☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi
--

Alkutuottajan ja/tai taide-esineen tekijän ilmoitus- ja maksujakso arvonlisäverotuksessa (Täytä tämä kohta vain, jos haluat muun kuin kalenterivuoden pituisen ilmoitus- ja maksujakson, ks. täyttöopas.) Haluttu ilmoitus- ja maksujakson pituus ☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi
--

Y3

Ennakkoperintärekisteriin hakeutuva yritys täyttää	
Yritys hakeutuu ennakkoperintärekisteriin (EPL 25 §)	
☐	alkaen, pvm

Ennakkoveroa varten tarvittavat tiedot	
Ensimmäisen tilikauden arvioitu liikevaihto	Ensimmäisen tilikauden arvioitu verotettava tulo
euroa	euroa
Elinkeinonharjoittajan muut tulot kalenterivuonna (Jos maksajia on useita, täytä ennakkoveron hakemuslomake.)	
euroa	

[illegible]

LIITE 2

Viranomaisen merkintöjä									

PERUSTAMISILMOITUS
Osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki,
säätiö, yhdistys ja muu yhteisö

Y1

Lomakkeella voi ilmoittautua tai hakeutua kaupparekisteriin, säätiörekisteriin, arvonsäveroovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja vakuutusmaksuverovelvolliseksi.

Lähetä lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI

Yrityksen tai yhteisön nimi	
Toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)	Yrityksen kieli ☐ suomi ☐ ruotsi
Toinen nimivaihtoehto	Kolmas nimivaihtoehto

Kotipaikka (kunta tai ulkomaisen yrityksen kotivaltio)

Muut mahdolliset toiminimet (täytä tarvittaessa)	
Rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)	
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta
Aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta

Julkiset yhteystiedot (posti- tai käyntiosoite pakollinen)		
Postiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro tai postilokero)	Postinumero	Postitoimipaikka
Käyntiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro)	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	Faksi
Sähköposti	Kotisivun osoite	

Yritys ilmoittautuu seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:		
PRH	Verohallinto	
☐ kaupparekisteri (mukaan kuitti käsittelymaksusta)	☐ arvonsäveroovelvollisten rekisteri	☐ työnantajarekisteri
☐ säätiörekisteri	☐ ennakkoperintärekisteri	☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri (ks. täyttöohje)

Yritysmuoto (Täytä myös yritysmuodon mukaan valittava liitelomake. Lomakeluettelo on sivulla 2)		
☐ asunto-osakeyhtiö	☐ osuuskunta	☐ yhdistys
☐ julkinen osakeyhtiö	☐ säätiö	☐ muu, mikä? _____
☐ osakeyhtiö (= yksityinen osakeyhtiö)	☐ ulkomaalaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike	

Tilikausi	
Tilikausi (pp.kk - pp.kk)	Ensimmäisen tilikauden päättymispäivä (pp.kk.vvvv)

Y1

Yritys on perustettu yritysmuodon muutoksen seurauksena (ks. täyttöohje) Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake		
Edeltäjän täydellinen nimi tai toiminimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomen)

Verohallinnolle lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa henkilö ja/tai yritys, esim. tilitoimisto		
Nimi	Y-tunnus	
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

Kauppa- tai säätiörekisterille lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (henkilö ja/tai yritys, esim. asiamies)		
Nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

KAUPPAREKISTERI: KIIREHTIMISPYyntö / REKISTERÖINTIAJANKOHTAA KOSKEVA PYyntö	
Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja tästä poiketaan vain painavan synn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.	
☐ ilmoitukseen liittyy erillinen perusteltu rekisteröintiajankohtaa koskeva pyyntö.	

Lisätietoja

YRITYSMUODON MUKAAN VALITTAVAT LIITELOMAKKEET (yksi seuraavista lomakkeista on täytettävä.)

☐ 1 Osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö	☐ 5 Asumisoikeusyhdistys tai asukashallintoalue tai eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä tai muualla rekisteröidyn etuyhtymän Suomessa oleva toimipaikka tai hypoteekkiyhdistys tai säästöpankki tai valtion liikelaitos
☐ 1B Asunto-osakeyhtiö	☐ 11 Säätiö
☐ 2 Osuuskunta tai osuuspankki	☐ 12 Yhdistys
☐ 3 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike	
☐ 4 Keskinäinen vakuutusyhtiö tai julkinen keskinäinen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistys	

Täytä myös lomakkeen sivut 3-4 jos ilmoitat yrityksen sivulla 1 arvonsäveroovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai vakuutusmaksuverovelvolliseksi.

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa osoitteesta www.ytj.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

Y1

Verohallintoon ilmoitettava postiosoite		
☐ Merkitse rasti ruutuun, jos postiosoite on sama kuin sivulla 1 ilmoittamasi yleiseen käyttöön tarkoitettu osoite ☐ Muussa tapauksessa täytä osoitetiedot tähän.		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Tilinumero		
IBAN	BIC	
Verohallintoon ilmoitettava päätoimiala (toimiala, jota yritys pääasiassa harjoittaa.)		
Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautuminen		
Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ostoista tai omasta käytöstä	Yritys ilmoittautuu EU-palvelumyynneistä ilmoituksenantovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
Ulkomainen yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	Ulkomainen yritys ilmoittautuu vain ilmoituksenantovelvolliseksi	Ulkomainen kaukomyyjä ilmoittautuu verovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
☐ Yritys harjoittaa ainoastaan alkutuotantoa		
Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa lisätietoja)		
Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja (AVL 12 ja 30 §, liitteeksi kopio vuokrasopimuksesta)	Vähäisen liiketoiminnan harjoittaja, yleishyödyllinen yhteisö tai uskonnollinen yhdyskunta (AVL 12.1 §)	Yhteisöhenkilö (AVL 26 f §)
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)
Ulkomainen elinkeinonharjoittaja (AVL 12.2 §)	Ulkomainen kaukomyynti (AVL 63 a §)	Alkutuottaja hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
Yritys ei ole arvonlisäverovelvollinen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa lisätietoja)		
☐ Vähäinen toiminta (AVL 3 §)	☐ Rahoituspalvelut (AVL 41 §)	☐ Yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdyskunnan arvonlisäveroton toiminta (AVL 4-5 §)
☐ Terveys- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §)	☐ Vakuutuspalvelut (AVL 44 §)	☐ Muu veroton toiminta, mikä?
☐ Sosiaalihuoltopalvelut (AVL 37 §)	☐ Esiintymispalkkiot tai tekijänoikeus-korvaukset (AVL 45 §)	
☐ Koulutuspalvelut (AVL 39 §)	☐ Kiinteistön luovutukset (AVL 27 §)	
Vakuutusmaksuverovelvollisuutta koskevat tiedot		
Yritys ilmoittautuu vakuutusmaksuverovelvolliseksi		
☐ alkaen, pvm		
Palkanmaksua koskevat tiedot		
Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi	Yritys ilmoittautuu merityötuloa maksavaksi työnantajaksi	
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	
Oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksujaksoa koskevat tiedot (Täytä kohta vain, jos toiminnan aloittamisvuoden liikevaihto on 50 000 euroa tai vähemmän ja yritys haluaa neljännesvuoden tai vuoden pituisen ilmoitus- ja maksujakson. Lisätietoja on täyttöohjeen sivuilla 12-13)		
Kuluvan kalenterivuoden liikevaihto (liikevaihtoon luetaan kaikki yrityksen Suomessa ja ulkomailla tapahtuva myynti)		
_____ euroa		
Jos yritys haluaa lyhyemmän ilmoitus- ja maksujakson kuin mihin liikevaihto oikeuttaisi, rasiteta ilmoitus- ja maksujakson pituus		
☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi		
Alkutuottajan ja/tai taide-esineen tekijän ilmoitus- ja maksujakso arvonlisäverotuksessa		
(Täytä tämä kohta vain, jos haluat muun kuin kalenterivuoden pituisen ilmoitus- ja maksujakson, ks. täyttöopas.)		
Haluttu ilmoitus- ja maksujakson pituus		
☐ 1 kk ☐ neljännesvuosi		

TOIMINIMI		
PERUSTAMISSOPIMUKSEN PÄIVÄMÄÄRÄ		
OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET		
Osakepääoman määrä	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeen nimellisarvo (jos on)
Muuta osakkeisiin liittyvää ilmoitettavaa (täytää tarvittaessa, ks. ohje)		
HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS		
Allekirjoittaneet yhtiön hallituksen kaikki jäsenet ja toimitusjohtaja vakuuttavat, että perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä.		
Päiväys		
Hallituksen kaikkien jäsenten sekä toimitusjohtajan allekirjoitukset nimenselvennyksin		
TILINTARKASTAJAN TODISTUS OSAKKEIDEN MAKSAMISESTA		
Allekirjoittaneet yhtiön tilintarkastajat todistavat, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu.		
Päiväys		
Tilintarkastajien allekirjoitukset nimenselvennyksin		

HALLITUS (Jos hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, on valittava ainakin yksi varajäsen) Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.			
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ puheenjohtaja ☐ jäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen

TILINTARKASTAJAT Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.	
☐ Tilintarkastaja ☐ Varatilintarkastaja	☐ KHT ☐ HTM
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)
☐ Tilintarkastaja ☐ Varatilintarkastaja	☐ KHT ☐ HTM
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)

TILINTARKASTAJIA EI OLE VALITTU ☐

TOIMITUSJOHTAJA Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Toimitusjohtaja		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
Toimitusjohtajan sijainen		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
ISÄNNÖITSIJÄ Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Nimi (Henkilö tai yhteisö)		Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus
Yhteisön päävastuullinen isännöitsijä	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
YHTIÖN EDUSTAMINEN Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Edustamiseen oikeutetut henkilöt ja prokuristit		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	

Yrityksen toimintimi:	
Y-tunnus:	Ilmoituksen diaarinumero:

Merkitse tälle lomakkeelle viranomaiskäyttöön tarkoitetut henkilötiedot*:

- suomalainen henkilötunnus

- postiosoite, jos henkilö asuu muualla kuin Suomessa

Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus ja jos hän asuu Suomessa, älä täytä postiosoitetta. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoita henkilötunnuksen sijaan syntymäaika.

Jos ilmoitettavia henkilöitä on enemmän kuin lomakkeelle mahtuu, tulosta jatkolomakkeeksi PRH:n kotisivulta henkilötietolomake.

Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)		Maa

*Henkilötunnuksen tunnusosa ja ulkomailta asuvan kotiosoite luovutetaan kaupparekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset (kaupparekisterilaki 1a §).

PRH-Verohallinto,
Yritystietojärjestelmä

PL 2000
00231 Helsinki

Asiakaspalvelunumero
029 509 5050

www.ytj.fi

LIITE 3

VEROHALLINTO
TUNNUS 5019832
00003 VASTAUSLÄHETYS

Verovelvollisen nimi ja osoite

5

Viimeinen palautuspäivä

E

**ELINKEINOTOIMINNAN VEROILMOITUS
LIIKKEEN- TAI AMMATINHARJOITTAJA**

Kotikunta 31.12.2014

Y-tunnus tai henkilötunnus

916

☐ Kahdenkertainen kirjanpito

Tilikausi (ppkkvvvv - ppkkvvvv)

904 Vaatimus ulkomaisen veron hyvittämisestä
(erittely lomakkeella 70A)

Tätä lomaketta käyttävät liikkeen- tai ammatinharjoittajat.

5

Toimiala

Veroilmoitusta täydentäviä tietoja antaa

Puhelin

2015

I Tuloverolaskelma

1 Elinkeinotoiminnan tuotot

30491

	Kirjanpito		Verotus	
	euro	snt	euro	snt
Liikevaihto / tuotot ammatista yhteensä		300		
Saadut avustukset ja tuet ¹⁾		318		
Muut tuotot		301		
Tuloutus yksityiskäytöstä, jos yksityiskäytön kulut on vähennetty kirjanpidossa				
Auton yksityiskäyttö (erittely sivulla 3 kohdassa V A)		313		
Tavaroiden yksityiskäyttö		314		
Muu yksityiskäyttö		315		
Saadut osingot ja osuuskunnan ylijäämät				
Saadut osingot	319			
Veronalainen osuus		320		
Ylijäämät julk. not. osuuskunnista kotimaasta, EU/ETA-alueelta ja maista, joiden kanssa Suomella on verosopimus	325			
Veronalainen osuus		326		
Ylijäämät muista kuin julk. not. osuuskunnista kotimaasta, EU/ETA-alueelta ja ETA-talousalueen ulkop. maista	327			
Veronalainen osuus		328		
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		323		
Varausten vähennys		312		
Muut veronalaiset tuotot (ei tilikauden tuloslaskelmassa)		324		
ELINKEINOTOIMINNAN VERONALAISET TUOTOT YHTEENSÄ		316		
Tuloslaskelman verovapaat tuotot	317			

1) Merkitkää tähän kohtaan vain suoraan tuloutetut avustukset ja tuet.

E

5 Y-tunnus tai henkilötunnus

- 2 -

2 Elinkeinotoiminnan kulut

	Kirjanpito		Verotus	
	euro	snt	euro	snt
Ostot ja varastojen muutokset		333		
Ulkopuoliset palvelut		334		
Henkilöstökulut		335		
Palkat ja palkkiot				
Eläke- ja henkilösivukulut		336		
Poistot (erittely osassa IV tai lomakkeella 62)	337			
Vähennyskelpoinen osuus (EVL 24, 30-34, 36-41 §)		338		
Edustuskulut	341			
Vähennyskelpoinen osuus 50 % (EVL 8 § 8 kohta)		342		
Vuokrat		343		
Muut vähennyskelpoiset kulut		344		
Korkokulut	346			
Vähennyskelpoinen osuus (osassa VII laskettu korko ei ole vähennyskelpoinen)		347		
Muut rahoituskulut		349		
Varausten lisäykset		353		
Lisävähennykset (erittely sivulla 3 kohdassa VI B1 ja B2)		364		
Kirjanpidon ulkopuoliset vähennyskelpoiset kulut (mm. koulutusvähennys, erittely lomakkeella 79)		354		
ELINKEINOTOIMINNAN VEROTUKSESSA VÄHENNYSKELPOISET KULUT YHTEENSÄ		355		

Vähennyskelvottomat kulut (eivät saa sisältyä ed. kohtien vähennyskelpoisiin kuluihin)		
Välittömät verot	365	
Sakot ja muut rangaistumaksut	366	
Muut vähennyskelvottomat kulut	367	

5

ELINKEINOTOIMINNAN TULOS (kohtien 316 ja 355 erotuksen ollessa positiivinen)	358	
ELINKEINOTOIMINNAN TAPPIO (kohtien 316 ja 355 erotuksen ollessa negatiivinen)	359	

II Vaatimus tappion vähentämisestä pääomatuloista

Pääomatuloista vähennettävän elinkeinotoiminnan tappion määrä Jos puoliset harjoittavat elinkeinotoimintaa yhdessä, vaatimus katsotaan yrittäjäpuolisoiden yhteiseksi vaatimukseksi.	373	
---	-----	--

III Yritystulon jako yrittäjäpuolisoiden kesken

Mikäli yritystulo jaetaan puolisojen kesken, täyttäkää molemmat kohdat.

	Yrittäjä		Puoliso	
Osuus elinkeinotoiminnan nettovarallisuudesta (prosenttiosuus)	369	%	370	%
Työskentely liikkeessä (prosenttiosuus)	371	%	372	%

IV Irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenosta tehdyt poistot ¹⁾
(EVL 30 §, 31 §)

	euro	snt	E	
Verotuksessa jäljellä oleva menoajännös verovuoden alussa	800			
Lisäys verovuoden aikana	801			
Luovutushinnat ja vakuutuskorvaukset	802		euro	snt
Verovuoden poistot		804		
Lisäpoisto (EVL 32 §)		805		
Poistamaton hankintameno verovuoden päättyessä		806		

1) Erittely tässä kohdassa, jos vain irtainta käyttöomaisuutta. Jos myös muuta kuin irtainta käyttöomaisuutta, erittely lomakkeella 62.

5

5

Y-tunnus tai henkilötunnus	
-------------------------------	--

-3-

E

V Erittelyt yksityiskäytöstä

A Selvitys käyttöomaisuuteen sisältyvien / leasing-sopimuksella vuokralle otettujen henkilö- ja pakettiautojen kuluista sekä muiden osittain yksityiskäytössä olleiden ajoneuvojen kuluista (ei sisällä luontoisetuautojen kuluja ja kilometrejä)

5

379 Käyttöomaisuuteen sisältyy		henkilöauto/-autoja ja 3 pakettiauto/-autoja		4 muita kulkuneuvoja
☐ 1 henkilöauto/-autoja	☐ 2 pakettiauto/-autoja			
Elinkeinotoiminnan ajot km	Kulut yhteensä (varsinaiset kulut + poisto tai leasing-vuokra)	381	euro snt	380 Käyttötiedot perustuvat ☐ 1 ajopäiväkirjaan
Yksityisajot km	Kulut keskimäärin / km (kulut yhteensä jaettuna kokonaiskilometrimäärällä)			☐ 2 muuhun selvitykseen
Kokonaiskilometrimäärä km	Yksityisajojen osuus kuluista (yksityisajot km x kulut keskimäärin / km)	382		396 Yksityisajojen kulut on vähennetty kirjanpidossa menona (tuloutus sivulla 1)
				☐ 2 Yksityisajojen kuluja ei ole vähennetty kirjanpidossa

B Rahan nostot ja sijoitukset kirjanpidon mukaan

Tämän kohdan täyttää vain kahdenkertaista kirjanpitoa pitävä liikkeen- tai ammatinharjoittaja.

	euro	snt		euro	snt
Rahan nostot kalenterivuonna 2015	384		Sijoitukset rahana kalenterivuonna 2015	385	

VI Lisäselvitykset ja erittelyt elinkeinotoiminnan kuluista

A Selvitys yksityisvaroihin kuuluvan asunnon käyttämisestä elinkeinotoiminnassa

Koko asunnon pinta-ala m ²	josta oman elinkeinotoiminnan käytössä m ²	Koko asunnon vuokra, vastike tai kiinteistön käyttökulut		Oman elinkeinotoiminnan osuus	
		euro	snt	euro	snt
				386	

B Lisävähennys

B1 Selvitys tilapäisestä työmatkasta aiheutuneista lisääntyneistä elantokustannuksista (EVL 55.1 § 1 kohta)

Matkan laatu	Matkapäivien määrä	Enimmäismäärä/matkapäivä 1)		1 Enimmäismäärä yhteensä		2 Kirjanpidossa vähennetty		3 Lisävähennys (1-2)	
		euro	snt	euro	snt	euro	snt	euro	snt
Yli 10 h									
Yli 6 h									
Ulkomaan matka									
Yhteensä						387		388 2)	

B2 Selvitys yksityisvaroihin kuuluvan auton käytöstä elinkeinotoiminnassa (EVL 55.1 § 2 kohta)

Auton käyttötiedot perustuvat		☐ ajopäiväkirjaan		☐ muuhun selvitykseen					
Kokonaiskilometrimäärä	km	Enimmäismäärä/km 1)		1 Enimmäismäärä yhteensä		2 Kirjanpidossa vähennetty		3 Lisävähennys (1-2)	
		389		euro	snt	euro	snt	euro	snt
Elinkeinotoiminnan ajot	km					391		392 2)	
390	km								

VII Laskelma korkokuluista, jotka eivät ole vähennyskelpoisia elinkeinotoiminnan tulolähteen tulosta silloin, kun oma pääoma on yksityisottojen vuoksi negatiivinen (EVL 18.2 §)

Tämän kohdan täyttää vain kahdenkertaista kirjanpitoa pitävä liikkeen- tai ammatinharjoittaja.

5

	euro	snt
Taseen mukainen negatiivinen oma pääoma (ilman etumerkkiä)		
Lisätään		
Omaan pääomaan sisältyvät arvonorotukset	+	
Vähennetään		
Tilikauden tappio	-	
Aikaisempien tilikausien tappiot, joiden kattamiseen ei ole kertynyt voittovaroja	-	
Oikaistu negatiivinen oma pääoma ³⁾	=	
Korot, jotka eivät ole vähennyskelpoisia elinkeinotoiminnan tulolähteen tulosta		383
euro snt		
Oikaistu negatiivinen oma pääoma X Peruskorko + 1 %	=	

1) Vh:n päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2015.

2) Siirtäkää sivulle 2 kohtaan 2 Elinkeinotoiminnan kulut, Lisävähennykset.

3) Siirtäkää määrä sivulle 4 kohtaan VIII Varallisuuslaskelma, 2 Elinkeinotoiminnan velat, Oikaistu negatiivinen oma pääoma, ei kuitenkaan enempää kuin elinkeinotoiminnan velkojen yhteismäärä on.

30493

VEROH 3049.pdf 3/4 9.2015

5

Y-tunnus tai
henkilötunnus

- 4 -

5

VIII Varallisuuslaskelma

1 Elinkeinotoiminnan varat

		euro	snt
Käyttöomaisuus			
Kiinteistöt, rakennukset ja rakennelmat (erittely lomakkeella 18B)	703		
Koneet ja kalusto	704		
Käyttöomaisuusarvopaperit (erittely lomakkeella 8B)	705		
Muu käyttöomaisuus	706		
Vaihto-omaisuus			
Tavarat	708		
Muu vaihto-omaisuus	709		
Rahoitusomaisuus			
Myyntisaamiset	711		
Rahat (käteisvarat, ei pankkitalletuksia)	714		
Rahoitusomaisuusarvopaperit (erittely lomakkeella 8B)	745		
Muu rahoitusomaisuus (ei pankkitalletuksia)	716		
ELINKEINOTOIMINNAN VARAT YHTEENSÄ	718		

2 Elinkeinotoiminnan velat

Lyhytaikaiset velat	749		
Pitkäaikaiset velat	750		
Vähennetään			
Oikaistu negatiivinen oma pääoma	747		
ELINKEINOTOIMINNAN VELAT YHTEENSÄ	725		

3 Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus

ELINKEINOTOIMINNAN POSITIIVINEN NETTOVARALLISUUS	733		
ELINKEINOTOIMINNAN NEGATIIVINEN NETTOVARALLISUUS	734		

IX Oman pääoman erittely

Jos luku on negatiivinen, merkitkää miinusmerkki (-). Tämän kohdan täyttää vain kahdenkertaista kirjanpitoa pitävä liikkeen- tai ammatinharjoittaja.

Oma pääoma tilikauden alussa	748		
Yksityisnostot/-sijoitukset	741		
Tilikauden voitto/tappio (kirjanpito)	742		
Oma pääoma tilikauden lopussa	743		

X Toimintavaraus ¹⁾

Verovuoden 2015 toimintavaraus	871		
--------------------------------	-----	--	--

XI Maksetut palkat

Verovuoden 2015 päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat	394		
--	-----	--	--

XII Käyttöomaisuusarvopapereiden ja -kiinteistöjen luovutusvoitot

Elinkeinotoiminnan käytössä olleiden arvopapereiden ja kiinteistöjen luovutusvoitot yhteensä (siitä osin kuin niistä ei ole muodostettu jälleenhankintavarausta)	393		
--	-----	--	--

XIII Vaatimus jaettavasta yritystulosta ²⁾

395	
☐ 1 Pääomatulon enimmäismäärä on 10 % nettovarallisuudesta	☐ 2 Jaettava yritystulo on kokonaan ansiotulona
Yrittäjäpuolisoiden vaatimus on yhteinen	

	Allekirjoitus ja nimen selvennys
Päiväys	

1) Tässä kohdassa ilmoitetaan, jos on tehty vain toimintavaraus. Jos on tehty myös muita varauksia kuin toimintavaraus, erittely lomakkeella 62.
2) Jos vaatimusta ei esitetä, pääomatulon enimmäismäärä on 20 % nettovarallisuudesta.

LIITE 4

Yrityskysely Pontus Söderlund

Johdanto

Hei yrittäjä!

Tämä kysely on osa Lahden ammattikorkean Liiketalouden linjan opinnäytetyötäni. Kysely on suunnattu ensisijaisesti mikro/pienyrityksille, ja tarkoituksena on kartoittaa yrittämisen kannattavuutta sekä yrittäjän sosiaaliturvaa Suomessa 2015.

Opinnäytetyöt ovat julkisia asiakirjoja. Kyselyyn vastanneiden henkilöllisyys ei kuitenkaan ilmene opinnäytetyössä eikä vastausten perusteella voida identifioida yrityksen nimeä. Tärkeää olisi kuitenkin saada mahdollisimman totuudenmukaista tietoa yrittäjän näkökulmasta. Kysymykset ovat pääosin monivalintakysymyksiä, mutta joukossa on myös muutama avoin kysymys. Punaisella tähdellä merkityt kysymykset ovat pakollisia, toisin sanoen niihin on vastattava, jotta pääsee kyselyssä eteenpäin. Toivottavaa ja jopa suotavaa olisi kuitenkin saada vapaaseen osioon perusteluja ja kommentteja, siitä miten yrittäjät asiat näkevät ja kokevat, koska vain sitä kautta voidaan ymmärtää miksi, joku asia toimii tai ei toimi. Perustelusi voit tehdä joko ranskalaisin viivoin tai vapaasti muotoillen. Tyyli on vapaa.

Kiitos vaivannäöstä jo etukäteen

Pontus

Yrityksen perustiedot

Yritysmuoto on *

1. toiminimi
2. avoin yhtiö
3. kommandiittiyhtiö
4. osakeyhtiö
5. osuuskunta

Olen harkinnut yhtiömuodon muuttamista... *

1. henkilöyhtiö = ay, ky, tmi
2. henkilöyhtiöstä osakeyhtiöksi
3. osakeyhtiöstä henkilöyhtiöksi
4. ei tarvetta muutokselle
5. olen vaihtanut yritysmuotoa (mistä-mihin)

Yritys on arvonlisäverovelvollinen. *

1. kyllä
2. ei

Yritystoiminta on.. *

1. päätoimista
2. sivutoimista
3. joku muu

Yrittäjänä olen toiminut... *

myös aikaisemmat yritystoiminnot lasketaan mukaan

1. alle 2 vuotta
2. 2 - 4 vuotta
3. 5 - 10 vuotta
4. 11 - 15 vuotta
5. yli 15 vuotta

Mikä seuraavista kuvaa parhaiten yrityksen toimialaa *

1. kauppa, vähittäismyynti
2. kuljetus
3. rakentaminen
4. palvelu
5. joku muu

Yrityksessä on työntekijöitä *

1. 1, vain yrittäjä
2. 2, yrittäjäpariskunta
3. 2 - 3 henkilöä sis. yrittäjän
4. 4 - 5 henkilöä sis. yrittäjän
5. 6 -10 henkilöä sis. yrittäjän

Yrittäjän yel-maksun perusteeksi ilmoitettu vuosittainen työtulo on *

1. 7502 € (minimi)
2. 12 325 € tai alle
3. 12 326 € - 15 000 €

4. 15 001 € - 20 000 €
5. 20 001 € - 30 000 €
6. 30 001 € - tai enemmän
7. en ole yel-velvollinen

Vastaako ilmoitettu yel-työtulo todellisia tuloja? *

1. kyllä vastaa
2. ei, maksan yel-maksua enemmän kuin pitäisi
3. ei, maksan yel-maksua vähemmän kuin pitäisi
4. en maksa yel-maksua

Olen tietoinen siitä mitä yrittäjän sosiaaliturva ja Yel-vakuutus kattaa ja pitää sisällään.. *

1. kyllä
2. en
3. en ole täysin varma

Onko yel-vakuutuksen tarjoama sosiaaliturva mielestäsi riittävä? *

1. kyllä
2. ei

Yel-vakuutuksen lisäksi... *

1. voit valita useita
2. kuulun työttömyyskassaan
3. minulla on säästötili, rahastosijoitus tai muu vastaava
4. minulla on kiinteistösijoituksia
5. maksan vapaaehtoiseen eläkekassaan
6. maksan vain yel-vakuutuksen
7. jotain muuta

Kannattavuus

Mitä toimenpiteitä olet tehnyt yrityksen kannattavuuden parantamiseksi? *

voit valita useita vaihtoehtoja

1. ei tarvetta toimenpiteille, yritys on kannattava
2. olen nostanut tuotteiden/palveluiden hintoja
3. olen onnistunut lisäämään myyntiä (esim. lisäämällä markkinointia)
4. olen karsinut tulonhankkimiskuluja (aine- ja materiaalikustannukset, polttoainekulut jne.)

5. olen karsinut kiinteitä kuluja (esim. muuttanut halvempiin työtiloihin)
6. jotain muuta

Mitkä ovat yritykseesi kohdistuvat suurimmat kustannukset ja kuluerät? *

Voit valita neljä vaihtoehtoa.

1. arvonlisävero
2. kiinteät kulut: työtilavuokra, sähkö, vesi tms.
3. kirjanpitokulut
4. muut vapaaehtoiset vakuutusmaksut
5. pankki/luottolaitoskulut (esim.korttimaksupäätteet, yritystilikulut)
6. tulonhankkimiskulut (aine- ja materiaalikustannukset jne.)
7. työntekijän palkkakulut
8. työntekijästä aiheutuvat työnantaja maksut
9. työttömyyskassan jäsenyysmaksut
10. yel-vakuutusmaksut
11. joku muu

Oletko harkinnut ulkopuolisen työntekijän palkkaamista? *

1. kyllä
2. ei

Oletko harkinnut yritystoiminnan laajentamista? *

1. kyllä
2. ei

Keskiarvio yrittäjänä tehdyistä työtunneista viikossa? *

Laske mukaan kaikki yritystoimintaan liittyvät työtehtävät esim. kirjanpito, laskutus tai muu paperityö.

1. alle 30 tuntia
2. 31 - 40 tuntia
3. 41 - 50 tuntia
4. 51 - 60 tuntia
5. yli 60 tuntia

Oletko harkinnut yritystoiminnan lopettamista? *

1. en ole
2. kyllä olen

3. yritys on jo lopetettu

Lomat ja sairauspoissaolot

Olen ollut poissa töistä oman tai alle 10-vuotiaan lapsen sairauden takia (muu kuin pitkäaikaissairaus) *

Viimeisen 12 kuukauden aikana

1. 1 - 3 päivää
2. 4 - 7 päivää
3. 1 - 2 viikkoa
4. 3 - 4 viikkoa
5. 1 kk tai enemmän
6. en ole ollut poissa

Oletko ollut sairaana töissä? *

1. kyllä
2. ei

Yrittäjyyden aikana olen saanut jotain seuraavista... *

1. ansiosidonnaistapäivärahaa
2. asumistukea
3. sairauspäivärahaa
4. toimeentulotukea
5. työttömyyskorvausta
6. äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa
7. en mitään
8. jotain muuta

Olen ollut lomalla viimeisen 12 kuukauden aikana... *

kaikki pidetyt lomapäivät viimeisen 12 kuukauden aikana

1. 1 - 7 päivää
2. 1 - 2 viikkoa
3. 3 - 4 viikkoa
4. 5 - 6 viikkoa
5. 7 viikkoa tai enemmän
6. ei lomaa

Viimeisenä kysymyksenä...Kannattaako yrittäminen omien kokemustesi perusteella Suomessa? *

1. kyllä
2. ei
3. vaihtelevasti

Tässä voit perustella tai purkaa mieltäsi omista kokemuksista yrittäjänä. SANA ON VAPAA.

Tarvitsen 2-3 haastateltavaa tämän kyselyn lisäksi. Mikäli olet valmis ja halukas uhraamaan aikaasi reilun tunnin verran haastatteluun jätä yhteystietosi tähän. Haastattelussa käydään läpi samoja asioita, mutta tarkoitus on avata vastauksia enemmän sekä saada yrittäjän ääni kuuluviin.

Etu- ja sukunimi

Sähköpostiosoite

Puhelinnumero

LIITE 5

Teemahaastattelu

Perustiedot

1. Yrityksen toimiala
2. Yritysmuoto
3. Työntekijöiden lukumäärä
4. Yrittäjyyden kesto
5. Yrittäjän eläkemaksun perusteeksi ilmoitettu työtulo?
 - a. alle 12 325
 - b. 12 326-20 000
 - c. 20 001-30 000
 - d. 30 001-40 000
 - e. yli 40 001

Yrittäjäeläke

6. Vastaako yel-maksu työtulojasi?
7. Miksi maksat enemmän/vähemmän yel-maksua?
8. Tiedätkö mitä yrittäjäneläke-maksu kattaa?
9. Onko Suomessa käytössä oleva yrittäjäneläkejärjestelmä mielestäsi toimiva ja riittävä?
10. Mitä muutoksia yel-järjestelmään tekisit?

Kannattavuus

11. Mitkä ovat yrityksesi suurimmat kulut?
12. Koetko voivasi itse vaikuttaa niihin?
13. Millä toimenpiteillä yrityksesi kannattavuutta voisi parantaa?
14. Mitä toimenpiteitä olet tehnyt kannattavuuden parantamiseksi?
15. Kannattaako Sinun mielestäsi pienyrittäminen Suomessa?

16. Sana on vapaa...